

CAZKEDİSİ

sayı 2

CazKedisi, müziği ve dizeyi kuşatan fırtına ve tuzaklardan uzak, limanına teknesini bağlamış bir pancar motoru sesiyle, çocuk kalbimize fısıldanan **cahil bir peri masalından** başka bir şey değildir.

desen azime akbas yazıcı

*Toprağa değil oyunlara yakışırdı
Nar tanesiydi ömrü, misketlere karıştı.*

- Refik Durbaş
- Aytekin Karaçoban
- Özkan Mert
- Hülya Deniz Ünal
- M.Mahzun Doğan
- Mehmet Mümtaz Tuzcu
- Rahmi Emeç
- Hüseyin Alemdar
- Can Sinanoğlu
- Semih Çelenk
- Gülümser Çankaya
- Fatih Akça
- Salih Aydemir
- İlkiz Kucur
- Aslıhan Tüylüoğlu
- Hüseyin Peker
- Kadir Aydemir
- Orhan Çetinbilek
- İlke Çalı
- Örsan Gürkan Aplaç
- Ramazan Aydın
- Tolga Çınar
- Hakan Cem
- Aziz Kemal Hızıroğlu
- Muhsin Kıratlı
- Yunus Emre Öksüz
- Mehmet Kuvvet
- Özlem Tezcan Dertsiz
- Neslihan Yalman
- Seval Deniz Karahaliloğlu
- Taner Cindoruk
- Beytullah Kılıç
- Hüseyin Avni Cinozoğlu
- Niyazi Mete Gürkan
- Anne Sexton
- Ozon Çororo

21 Mart Dünya Şiir Günü Bildirisi, 2014

Refik
DURBAŞ

Kendisi de dahil hayata itirazdır.

Kendisine de karşıdır, itirazına da...
Savaşa karşı, ama kavganın yanında.
Barışa, özgürlüğe, vicdana taraftır.

Yolsuzluk, rüşvet yoktur defterinde.
Var oluşu baş eğmeyi reddinde.
Montaj, dublaj, kumpas bilmez.
Yazıldığı gibi yaşar anadilinde.

Edebiyatın isyankâr edepsizi,
Dünya halklarının ortak sesidir.
Düş ve gerçek, aşk ve karasevda
Bir de kendisi dışında her şeydir.

Şiir, şiiirden başka bir şey değildir.

desen: burcu firdevs dermirağ

aytekin karaçoban

1000 + 1 SORU 167

Eski çağların kurdu
neresinden kemirmeye başlar
şimdiki zamanda çekilen köklerini?

Volkanın kadehinden dökülen şarap
varlığının anlamıyla uygunadım
nerede yatmaya gider?

Korkunun düz ya da yılankavi yolu
nerede arar,
nerede bulur sonunu?

Bütün bunları yerde yatan küpe sorduğumda
bana şaşkın,
ağzı açık bakması ondan mı?

168
Biz sana kum dağı, diyoruz.

Okyanus,
yüzük taşım.

Martı,
suya inen sürü.

Gece,
kendi içimde yürürken en çok korktuğum yer.

Orman,
şişemin ağzındaki tıpa.

Toprak,
okyanustan çaldığım yorgan.

Arcachon,
gözkapağımdaki altın damla.

Ekmek,
kısır tarla.

Deniz feneri,
ışığımla söyleşen dil.

Rüzgar,
saçları suda, sere serpe uzanmış sevgilimin
yonuttuğum heykeli.

Peki sen ne diyorsun kendine,
Pyla?

özkan mert

BEN HEP AĞZI KONYAK KOKAN KADINLARI SEVDİM YA DA BİR KUŞ SERPİCİSİNİN SABAH SENFONİSİ

1.

Gökyüzüne kuşları sepmekle meşhur olan ben!
Ben! Hep ağzı konyak kokan kadınları sevdim.
Beyaz bir gül'ü koklar gibi
kokladım onları.

Onlarla Brahms'ı dinledim.

Onlarla silindim tehlikeli sularda:

Onlarla boyandım sabahın ilk ışıklarında.

Dedim ki: Fırtınaların kayaları

sevdiği gibi sevin beni!

Dedim ki : Kuşların gökyüzünü,

sevdiği gibi sevin beni!

Çünkü ben size emanetim!

2.

Saatine ırmakları dolamakla meşhur olan ben!

Ben! Serptim kuşları gökyüzüne.

Adım 'Kuş serpicisi' olarak yazıldı nüfus cüzdanıma.

Bir dağın donunu çıkarırken yakalandım.

Uçurumlarda, gelinciklerle

zina halinde yakalandığım da doğrudur.

Daha neler neler yaptım.

Neler, neler...

Evet! Suçluyum!

--Ama nasıl bilebilirdim,

kalbimin bir kelebek olduğunu?

3.

Sordum! Çöllerdeki kum tanelerine:

--Nereden geliyorsunuz?

Sordum! Okyanuslardaki su damlalarına:

--Kimsiniz siz?

Sordum! Karşıma çıkan herkese:

--Nereden alıyor rengini zaman?

Hiç kimse bir şey bilmiyor.

Bir karınca bile

daha bilge bizden.

./..

4.

Açlık ve kaçak votkayla
maviye boyanan gençliğim
Tayland/Burma sınırında
uykulu bir sınır kapısına çizili bulundu.
Beş yaşındaki Burmalı bir çocuk
yılan viskisi satıyor.
Bir şişe yılan viskisi satın alıp alıyorum,
oturup içiyoruz
Mekong nehrinin kıyısında.
Altından yapılmış dev bir Buda heykeli
oturmuş dünyayla
göz jimnastiği yapıyor.
Japon turistler fotoğraf makinalarıyla
harakiri yaparak
resmimizi çekiyorlar
bizi göstererek bağırsıyorlar:

İşte! Onlar. İşte onlar!
Onlar!
Yeryüzü göçebeleri!

5.

Ner'de olursam olayım: İster toroslarda
dağ başındaki bir yörük çadırında
geceleyin yıldızları seyredelim.
İster ufuk çizgisini bir kuşak gibi
belime dolayıp dolaşayım
dünya meralarında...
Ben hep ağzı konyak kokan kadınları sevdim.
Onlardan öğrendim
Kalbimin bir kelebek olduğunu.

--Çünkü ben onlara emanetim!

hülya deniz ünal

genç kedi

Nurullah Ataç, bilim adamı ve sporcular gibi şairin de genç yaşta verimli olabileceğini söylemişti. Yaşı ilerlemişlerin, verimli olamayacağını düşünüyordu. Buna katılırsınız ya da katılmazsınız, karar sizin. Ama ben yazdıkları üzerinden gitmek isterim şairin, yaşı üzerinden değil. Çünkü son yıllarına değin genç bir şiir yazar “Ben ki otum, düğümlü sana / Dört yol ağzıyım, geçesin diye” *diyen **İlhan Berk** yaşlı mıydı? Ya da, 20’li yaşların başında olgun şiirler yazan “annem nisanın biriydi hep / babam her ayın otuzikisi / saksılar sahiplendi beni / saksılar, dünyanın en aydınlık yeri” diyen **Özkan Satılmış**, “kimse yaramı kucaklamıyor” diyen **İlker İşgören**, “Nasılsa her yara bir kabuk ediniyor kendine / her yırtık bir yama**” diyen **Gonca Özmen**, genç miydi? İlhan Berk’e nasıl yaşlı bir şiir yazıyor diyemezseniz, bu adımı andığım isimlere de genç şiir yazıyor diyemezsiniz.

Bu nedenle, şairin yaşı üzerinden olduğu kadar, şiirlerinin yaşı üzerinden de bakmamız gerekiyor...

Eluard’ın “Gerçek şiir, kendi düzenini ve prestijini ayakta tutmak için bankalar, kırsallar, hapishaneler, kiliseler, kerhaneler kurmaktan başka bir şey bilmeyen ahlak anlayışını kabul etmeyen her şeyin içinde vardır” sözlerini hiç unutmamak gerekiyor. Her kim olursa olsun yazılanlar aşılabilir değildir. Ben de düşündüklerimi samimiyetle paylaşma biçimi olarak görüyorum yazıyı. “Sükut suikasti”ne kurban giden onca güzel dize, şiir, yazı, kitap ortadayken, biliniyorken... Onca yetenekli isim, fark edilmeden yok olmuş, yazmaktan değilse bile yayımlamaktan vazgeçmişken... Bir ses çıksın, çınlasın, belleklerde kalsın ve dikkat çekerek küçücük de olsa bir merak uyandırsın istiyorum. Denizsuyukasesi’nde Şiir Gözetleme Kulesi diye bir köşem vardı. Hatırı sayılır sayıda dergi izliyor, aralarından bir şiiri seçip kuleye çıkarıyor ve altında bir yazıyla da neden o şiiri seçtiğimi açıklıyordum. Cazkedisi’nde de genç şairlerle buluşma isteğim bu köşeyi yarattı. Sizlerle her sayıda buluşacağız, şiirlerinizi derin okumalara uğratacağız. Bazen yalnızca dizeler alacak, bazen de eleştireceğiz (Ki değer verilen şey

eleştirilir, bu da unutulmasın istiyorum).

Bir de “Benim şairim” kavramı üzerinde duracağım. Çünkü şiirle ilgilenen herkesin, benim şairim diyebileceği isimler olması gerektiğine inanıyorum. Bir kişiyi benim şairim diyerek sahipleniyorsam; kitaplarını, hakkında yazılan yazıları okumuşum, okuyorum demektir. Dergilerde yayımladıklarını takip ediyor, yeni bir kitabı çıktığında ediniyorum demektir. İlk kez okuduğum bir isimle karşılaştığımda, belleğime işleyen, aklımda kalan birkaç dizesi oluyorsa, izini sürmeye başlıyorum. Nerede görsem yazdıklarını dikkatle okuyorum, bazen saklıyor, tekrar tekrar dönerek okuyorum. Uzun süre şiir yayımlamadığı zaman merak ediyorum. Kitabı çıktığında merak ve sevinçle alıyorum. Okuduklarım zamanla çoğaldıkça, aramızda bir bağ kuruluyor ve o ismi, benim şairim olmuş kabul ediyorum.

Gelelim bu ayın şairlerine. Belki isimlerini hiç duymadınız, belki duydunuz. Beş şairin, altı şiiri yer alıyor dergimizin bu sayısında. Bu isimleri tanımayanlar için Cazkedisi okurlarıyla tanıştırmış, tanıyanlar içinse bir kez daha birer şiirleriyle buluşturmuş olacağız. Bu yazıda adını anacağımız şairlerin hepsi de ulusal dergilerde şiir yayımlıyorlar. Ben onlardan kısaca söz edip dizelerini sizin karasularınıza bırakacağım. Bakalım neler olacak? Dalgalanmaları hep birlikte izleyeceğiz. Şiirlerin tamamını dergimizde okuyabilirsiniz.

Beytullah Kılıç, 1990 doğumlu bir Türkçe öğretmeni. “Dün gibiydi / Şuur bekler gibi kızıl ormanlar altında / Sol şakağundan gün batıyor aydınlığa ” burada 1 ve 2. dizedeki dinginlikten, 3. dizedeki gerilime geçiş çok başarılı. “Tenha Tetik” isimli dosyasının, neden 2014 Arkadaş Z. Özger Şiir Yarışması’nda adı anılanlar arasında olduğu da anlaşılıyor.

Örsan Gürkan Aplaç, 1993 doğumlu, Psikolojik Danışmanlık mezunu. “*Duvara Asılı Sus ve Gülümseyen Hemşire*” şiirinde işçi ölümlerini konu alıyor. İronik bir dille durumu eleştirirken şiir dilini de kaybetmiyor. Toplumsal bir şiirin peşine düşmüş, belli. İyi de yapıyor. Hem toplumsal bir meselesi olan hem de şiirden ödün vermeyen o kadar

az isim var ki. “Sayfayı çevirin/İki çocuklu bir ölüm kalır/ve onlar uyanmasın diye/yarım sevişilmiş/ yarım geceler/kalırsa

Niyazi Mete Gürkan, 1984 doğumlu, İşletme mezunu ve Çankırı’da yaşıyor. “Apostrof” şiirinde, “Estetik düzeyi düşürmeden erotizm nasıl kullanılır?” sorusunun yanıtını veriyor. “Su yürür toprağın göğsüne/- Duracaksın cehennem gibi bitimsiz ve kayıp duracaksın - /Saçların çıkmalı kendinin olmaktan/ Sonra dudaklarım.”

Yunus Emre Öksüz, 1994 doğumlu ve Rize’de Türk Dili ve Edebiyatı okuyor. Heredot’un, Heredot Tarihini yazdığı kentin adıdır Thuri. Ve Öksüz şöyle diyor “Thuri’de bir Kırık Kalem” şiirinde:

“Trenleri geçti ömrümün/Ellerim koptu her gidene sallamaktan/Demirin inleyişi, ayrılığın çanları/Kaç raylık ömrüm kaldı”

Ve **Tolga Çınar**... “Ben dikenli her şeydim/ Alacalı akşamları ışık vuran /Beni sabahla karşıla”

Diyor ya ben de onun şiirini sevinçle karşılıyorum. İmge yoğun ama mekanikliğin tuzağına düşmemiş. Yerli yerinde. Sonuna kadar şiir.

Bu sayıda hem köşenin ruhunu, hem genç şairlerin ruhunu, hem de kendiminkini birazcık açtım size. Yerimiz kısıtlı. Bir sonraki sayıda şiirlere daha da yakın bir mercek tutmak dileğiyle, hoşça kalın.

Genç şairlerin şiirlerini bekliyoruz. Burası hepimizin. Kötülere ve kötülüğün üstüne hep birlikte sıçrayacağımız o güne kadar.

*) Suya Bakıyorsun, Dize, Şubat 2005 Sayı: 112

**) Kış Uykularında, Dize, Kasım 2000, Sayı 61

● m.mahzun doğan
●
●
● **eli mahverli bir adamın**
● **kurşunladığı (*)**

yağmur damlasıyım işte. Şimdilik Kanadımda bir çocuğun gülümseyişi Rica ettim bulutlardan fonda bir nefes, karbeyaz, dalgalı

Gül yaprağı gölgesini döktü üstüme.
Balkonda haziran Alkış tuttu, ekmeklerden tüten buğu

“Susma!” dedi Karadeniz’e bakan bir yamaç Ah ki, fındıkların da hasreti

Uşak Garı’nda çekilmiş bir fotoğraftan Tüten duman...

Mevsim, sevilen bir kadının gözleri Burdur Dağları’nı özetleyen badem: “Bakarsın, bu yıl çiçek açmam”

Eğildim kırık bir aynaya, kar yağıyor Kar: “Çık odalardan”

Hiç tanımadığım hoca dedem de öyle söylerdi: Kibleni kendin bul evlat... Nüfus cüzdanları yalan

Ah ki zulüm... Yine zulüm mevsimi...

Eli mavzerli adamın kurşunladığı, yağmur damlasıyım Köroğlu’yum, Dadaloğlu’na yüklü

(*) Ali Püsküllüoğlu’nun “Sırtımızda Kızgın Güneş” kitabındaki “Yornuksuz Cuma” şiirinden..

pohipo cin 21

●
● mehmet mümtaz tuzcu
●
●

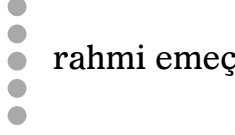
Pembe gülüm çöngül oldu kendini ısırmaktan
Nekes nergis, silktin bizi, çal gerdanı, kaç ırmaktan

Göl yakmış gül yakmaz mı, demişse ayıbediyor
Noporhip eklüzünde debim döl kaybediyor

Esnerken 3000 yıldız yutuyor megapotam
Akşam ! aksam zilliyeye, cıvık bulup cıvırı
Kırsam sulu çörküyü, lav döşesem haykırsam
Az yıkansam çok kansam bol mentollü macunda

Aşkımın balçığında 500 okkaya vursam
Kızıldamak poz versem hin kızı telefonda
Aşkım görünse yalnız, kızınca cezzar dişim
Kızışınca dişim de kızışsa al hamurda

Acunda görüdüğüm andan beri iğdiş'im
Şapşap' a şap kırmıştım, pişik kaptım çamurda

içimize doğru büyüdüğümüz çok anlamlı bir dünya...

Varlığını hissettiğimiz âlemi, sözcüklerle aydınlatıp,
'yeniden ve yeniden keşfe çıktığımız' bir yolculuktur şiir.

Sadece yazanın yazarken değil,
okuyanın da bu yolculuğa çıkarken,
yeni keşifler yaptığı,
hatta o'nu yeniden ürettiği bir yapıdır şiir.

Bizi, '*bilinenden bilinmeyene*' götürür;
yeni tatlar, kokular, dokunuşlar hazırlar.

Görünür olanın, herkesçe algılanan '*aynılığı*', o yolculukta,
'görünürün görünmez yanlarına' keşifler hazırlayıp,
farklı görüngüler inşa eder.

Sözcükler,
'*doğal dil /günlük dil*' içindeki anlam yükünün dışına çıkarak,
çağrışımlarla, benzetmelerle...
yeni bir '*anlam dünyası*' kurar;
sonuçta bir '*dil meselesidir*' şiir;
varını yoğunu orada sahneye koyar;
apaçık düşünce onun sahnesinde çok duramaz!

Çünkü,
günlük dilin anlam sınırları içinde varlığını sürdüren düşünce,
ele aldığı herşeyi ilk elden tüketime soktuğundan,
şiirde hep derinlerdedir;
çünkü şiir, tüketiliyorken bir başka şeye sıçrayıp,
okuyanın da yeniden üretilir;
ki şiir orada yeniden üretilirken, yazanına da '*yabancılaşan*'dır.

Bir limandır o;
içinde, insanın hayata dair yaralarını iyileştirdiği.
Hem kendi yaralarını, hem de,
başkalarında sebep olduğu yaraları iyileştirmeye yarayan bir liman...
Yeter ki sözcüklere,
gönderildikleri yere uygun sesler yüklensin.

'Anlatmaz' şiir, öyle olsa, çok çabuk öğütülür,
külleri rüzgâra savrulurdu;
yitip giderdi, bir kuru gürültü bile bırakmazdı ardında.
Oysa, 'çağrıştırması' ne güzel değil mi?
Değdiği her yerden kendisini büyüteni alıp sarılan,
böylece yeni anlamlar kazanan,
yeni keşiflere ve
'bilinmedik' yolculuklara çıkmamızı sağlayan;
yeni yerlerle, insanlarla,
başkaca varlıklarla buluşmamızı sağlayan.

İçimizdeki ötekiyle olan ilişkimizde,
bizi 'çatışma hâline' sürükleyendir;
harflerin uçuştığı,
sonra seslerini denkleştirip, sözcüklere yürüdüğü,
başka sözcüklerle birleşip alanlara çıktığı bir uğultudur;
karmaşadır!

Derindedir o.
Birden bire kendini ele vermeyen,
tam tutacakmış hissine kapıldığımızda bir silikleşip bir belirginleşen,
çok katmanlı bir görüngüdür;
ele avuca sığmaz,
o yüzden ve hep bir çocukluk hâliyle açıklanabilir;
sadece çocukluk hâlinin masumiyetiyle değil,
belleğimizde uyandırdığı derinliğin;
temiz, geleceği olan,
bizi de o geleceğe sürükleyip götüren hâliyle...

Şiir, bizi aynı yolculukta iki kez, üç kez yaşatandır;
öyle yoğun, derin ve karmaşık bir hâle uğratar ki,
birden fazla olduğunu düşündürür insana.

En güzel yalanın dilidir o;
'olmazı olur yapandır' bir bakıma;
o'nun söylediği şeyleri 'hatırlar olmanın' sınır çizgisine çarparak,
geriye dönüyor,
tekrar o sınır çizgisine çarparak birikiyorsak,
o'nun yolculuğuna iyiden iyiye kapılmışızdır artık...

Şiir, bizim, içimize doğru büyüdüğümüz çok anlamlı bir dünyadır;
hiçbir şey net, kesin tanımlanabilir değildir;
ilk elden tüketilmeye elverişli bir ortamdan uzak,
şeyleri yeniden...
ve yeniden ürettiğimiz bir dünyanın kapısını aralayandır...

batı'ya gideniniz var mı!

Tüm şiirleri bir tarafa, *Mendilimde Kan Sesleri*'yle "Ahmet Abi" imgesi şiirdeki otuz beş yılda Türkiye coğrafyası gibi yalın ve derin, daüssıla bıçağının açtığı hiç kapanmayan yarı yara gibi Edip Cansever'in bende hiçbir zaman eskimeyecek bu şiirin "Hüseyin alacası" karşılığı/şiir kişileri kâh Ah!met Erhan, kâh Ahmet Mekin, kâh Ahmed Arif, kâh Ahmet Kaya, kâh Ahmet Ada, kâh Ahmet Günbaş'a dönüşüp *caz hüznü* uzun süre içimde yaşadılar/yaşıyorlar. Gerçek Ahmet Abi'yi Edip Abi'yle aynı masada rakı içme şansını yakalayamadığım için çok da merak etmedim. Ne zaman Ah!met Erhan'la rakı içsek, içimden ona hep "Ahmet Abi!" demek bana yetti. Bir TKP'li olan Ahmet Gayretli de artık hayatta değilse, şiire ve sinemaya sığınarakta işte hüznüme ve kendime *Ahmet Abi* demekle yetineyim! Böyle demişken, *Çağrılmayan Yakup*, *Ben Ruhî Bey Nasılım*, *Umutsuzlar Parkı* ve *Bezîk Oynayan Kadınlar*'a umarım haksızlık etmemişimdir Edip Abi. Şairine saygıda kusur edilebilir de şiir kusru düpedüz ölümdür, şair de şiir de beni başışlasın. Yanlış anlaşılmasın, yazımda Edip Cansever'den değil Cahit Külebi'den söz edecek ve kendimi "doğu" yanımla içimdeki "batı" söylemi şiire atacaktım. Bir dergi yazısı yazarken (Hüznümün ikiz kardeşi artık her sayı *Cazkedisin*deyim!), bu yazı içinde başka bir dergiden söz etmek ne kadar doğru bilmiyorum. İsterseniz, kendimi *Cem'âh* bir gülle affettirip bu kez de yazıma sevgili Cemal Süreya'yı konuk edeyim; onun kadar hem sevmek be-yazı hem de sevişme kırmızısı dergi batırma konusunda Üvercinka pozu başka bir şair yoktur herhâlde! Dilerdim ki, adı *San*, *Elma*, *Terazi Türküsü*, *Balzamin*, *Göçebe*, *Papirüs*, *Ortadoğu*, *Kalın Abdal*, *Sıcak Nal*, *Söz Yiti-mi*, *Üstü Kalsın* tüm Cemal Süreya şiirleri tek sayı çıkmış dergiler gibi "kesik kanat" hüznü dilde yaşam bulsa! Neyse ki, *Papirüs* üçüncü yaşam(as)ında onuncu sayıya kadar ulaştı, her sayı capcanlı *Üvercinka*; yakında ilkokula başlayacak! Şiirin çocuk olduğunu, hep çocuk kalacağını Edip Cansever ve Cemal Süreya şiirleri yaşadıkça kimse yad-sıyamaz! Diyeceğim şu ki, Edip Cansever'i "vefâ" ve "incelik" güzergâhında *Cazkedisi*

dergisine notalayacağım; Karacaoğlan'ın bacanağı Cahit Külebi olacak yanı başında hem de! Paris'i ve kadınları sonradan görmüş tüm şairler iyidir. Tam sözün ve şiirin burasında bir dergi ve bir şair daha işte; başlangıcım gibi: *Varlık* ve A. Kadir! Toplumcu şiirden gelip, 2. Yeni'de huzur[suzluk] bulmuş bir şair olarak, kayıtlara "1 Mart" diye geçen doğum günümün A. Kadir'in ölüm günüyle çakışmasında korkunç bir keder bulurum daima! İlk kitabım *Toplanmış Sevgi Ölüleri*'nde, Varlık yıllarımda tanışma şansı da bulduğum A. Kadir için söylenmiş üç şiir vardır. Günlerin "çatal ağrı" bir gün arayla *şirbıçak* çakışmasının en ilginç örneklerinden biri Edip Cansever-Hüseyin Peker (28-29 Mayıs) infilâğı olsa gerek! Ah, bu kadar daha ömrüm olsa yedinci hayatımı Metin Erksan ve Attilâ İlhan'ın doğum günlerinde ölmek isterdim! Bu yazıya başlarken, içimdeki "doğu"dan aşk ve mermi hızında kendimi Batı'ya nasıl fırlatacağımın hesabını yapıyordum oysa; görüyorsunuz ki, yine içime çakılıp kaldım işte! Beni Güllü değil, B. S. hiç değil *Zülâl* bile kurtaramaz! Sahi, o çok sevdiğim *Mendilimde Kan Sesleri*'nde "İnsan yaşadığı yere benzer" demiş ya şairim, insanın içi kendinden büyük ve derinse "caniçre paramparça" bir o kadar da kendine benzer be Edip Abi! Sayende, kalbim de gözlerim de içten içe kimsesizliğin elleri...

Cahit Külebi'ye geldim işte! Şairlere şiirlerinden çok şehirlerinden gidilir; en çok da düş şehirlerinden. Ah siz sanmayın ki, Külebi kuşlar sevabı "küçük bir serçe hürü" iyilikler Tokat'ta, Sivas'ta, Yozgat'ta, Kırşehir'de, Amasya'da, Çorum'da, Ankara'da--"İşte doğu bu. Bit, depres ve acı/Mutluluk dediğin, bir lavaş ekmek" dese de içinin öbür yanı İstanbul'dan Paris'e, Prag'dan Amsterdam'a "çalkalama ceviz içi" küçük günahlardır aslında! Sahi, şiir *caz* ve günah değilse nedir ki! Günah demişken, göz ve kalp fark etmez *caz*'ın cızz hâli içinizde[n Batı'ya gideniniz var mı]? Bu arada *İstanbul* şiiri Türk şiirinin en şık istisnasıdır; türküleri, bozlakları ve ağıtları fon yaparak sözüm ona Cahit Külebi şiirleriyle ben Batı'ya çok gittim! Yeri gelmişken ikinci gençliğimdeydi sanırım, *Paris Vak-*

ti şiirimle *Paul Celan* hüznü ve U sesi öyle bir anlatmışım ki *Külebi*'yi, değil *Cebeci*'de *Mirabeau köprüsünde* bile karşılaştık gözlerimi oyar da içimdeki tüm günahları çıkarır/dı herhâl! *Aşkın cenneti* gibi bir yer buralar desem, "*Ben gitmedim ama Paris'e/Gidenler gördüler*" der mutlak! Yazının en günah yerinde birkaç dize de *genz(c)i Paris* bu benden: "*Nasıl olduysa oldu Paris'te buldum kendimi birden/Apollinaire gülü serpti saçlarıma kadınlar ve erkekler uzun elle-riyle/yaşımdan ve hüznümden ötürü Paul Celan bir yalnızlık arıyordum aslında/saçları Arzu kızılı bir kadın bıraktı beni aşkın U sesiyle Paris'e uluorta/anlamadım bir türlü, ben İstanbul'u anlattıkça kadınlar ve erkekler bakıştılar/hepsinin yapacak işleri vardı oysa unutmaktan ve utanmaktan başka/Mirabeau köprüsünde bir adam, nasıl da Cahit Külebi'ye benziyor/Seine nehri kırmızı akıyor Külebi'nin yakasında Niksar bir S, hayatta hâlâ--/bana mutsuzluk bile veremedin, mutluluk kolyelerin sende kalsın!*" *Mirabeau köprüsü* üzerinde yirmi yedimde, "derin kırmızı" kendi dalgınlığım gibi az önce gördüğüm o şair *Apollinaire* değilse, *Paul Celan* değilse, *René Char* değilse (yok değil, "kız loşu" *Paris*'i hep ıskalamıştır o!) kesinkes *Cahit Külebi*'dir! *Arzu* yetmezliği bir gidememekler cehennemidir "Batı" dediğimiz olsa olsa, ey koca *Cahit Külebi*...

Bu kez ciddi ciddi soruyorum, ünlem düşürmeden. "Batı'ya gideniniz var mı?!" Aslında, bir ankete katılmamla biçimlenmişti bu yazı kafamda; kâğıda dökmem ise bugüne denk düştü. Ellimden sonra, "*Her güne bir yazı bir şiir*" kendime verdiğim ömürsöz'ün en güzel sayfası bu olur umarım. "Her Zaman En Sevdiği Şiiri" benzeri iddialı bir başlıkla kitaba dönüşecek bir projede yer almak biraz magazinél durumdu, böyle de olsa başışla! *Antoloji*, yıllık ve seç-

ki tartışmalarının mahkemelere kadar düştüğü günümüzde böylesi çalışmaların kitaba dönüşmesi yine de ihtiyaç işte. Merakımdan olacak, kim hangi şiiri göğsüne iğnelemiş ve o göğüsler sayfa sayfa nasıl kitaba dönüştürü görme isteği bu biraz da! Yazımın başında söyledim ya, şaire haksızlık edilebilir belki ama şiire asla! Benim "her zaman en sevdiğim şiir" pekâlâ *Mendilimde Kan Sesleri* de, yazar adına anketi yapan arkadaş "sizden önce aynı şiiri *Can Dündar* söyledi de hocam, rica etsek başka bir şiirinizi alabilir miyiz?" deyince *şiirfilmim*'in bobini içim/d/e dolaştı. Ah, *Mendilimde Kan Sesleri* *Kadir İnanır*'ın şiirsinemasıdır diyemedim!

Doğuda ve kalbimin doğusunda kendi hâlimdeyken, *Cahit Külebi*'nin az bilinen *S.* şiiriyle önce doğuya sonra *Batı*'ya o kadar çok gitmişim ki; *Edip Cansever* beni başışla-sın, yirmili yaş ağlama mendilime anket bahanesiyle aşkı bir anda *Z.* diye sürmüşüm! Şiir ve türkü cahiliyim, cahilliğimi içime s/y/ayın. Yalanım yok, *Z.*'nin kim olduğunu vallahi bilmiyorum. Bildiğim tek şey, *B. S.* ile çok öldüğüm! Yıkık ve ye(ğ)nik hâlimle beni bir tek sen anla *Külebi*: "*Bütün arkadaşlar Batıya gitti/Ben buralarda kaldım S./ Ama çok şey öğreniyor insan/Öz yurdunda kalırsa//Sabahları işe giderken/Ceketimin yakasını kaldırıyorum/Gözlerim yaşarsa da/Biliyorum, daha gencim, bu soğuklar üşütmez beni/Buz gibi havayı çekiyorum ciğerlerime/Beyaz bir duman yükseliyor geri verirken*"--Ey aşk, seni *Allah* seviyesinde seviyor ve beğeniyorum, dingin ve güneşsiz bu günde bile!

Artık kendim dâhil hiç kimseye sormuyorum, "*Batı'ya gideniniz var mı!*" diye. Değil *Batı*'ya, âh doğuya bile hiçbiriniz gitmediniz ki! *Doğu* ki doğdum doğalı *Batı* özlemiyle siyah-beyaz; pardon *SineBeyaz!*:

SineBeyaz

*Sadakati seyrettim gözlerinde
Yıllarca sabrı, tahammülü
Cahit Külebi*

Kalpudak bir şiirdim ben ruj ruj gitmiştin saflığımı
az beyaz zambak az siyah sardunyaydın o vakitlerden
Herşeyim Sensin'le başlamıştın kolye bir imge içimde
sonra Rüya Gibi'ydin Arzu gibi Günah gibi Çırlıçıplak gibim
sinema günü pastamı kendi kesen bordo bir bıçaktın bende

Suç ve zaafardan bir karbon yarayım şimdi senden
şiir icabı *Külebi* hazrı rol ve refleks icabı *Paris* beyazı
kalbimi kalp çarpmış, aşk ağzım Tezer Özlü kimsesizi

:ben öldüm *Arzu*'anım, yakam klaket keşiği sinema bıçağı!

Gebze (Yokilçe), 31 Mayıs 2015

can sinanoğlu

her sevda böyle biter

eşeyli üremeye ayarlıdır tüm çeyiz sandıkları
kıyasıya sevişilen köy odalarında
kalbin zamanı gelmiştir çoktan
ve pazenin ve zıbının ve kahretmenin
bir kumaşın soldukça ten olma isteği
kadar şehvetli üflenir kandiller

zılığıt çekilirken dua edilmez
bayram harçlığı vergiye tabi olmuş
gibi üzünçlüyken çocuklar
her sevda bir parça böyle biter
güneşin apışarasından sızan bayrak
fethedilmiş bir ülkenin surlarına çekilir
sahip olmanın esrarengiz şehvetiyle

av bitmiş mağara imha edilmiştir
ritmik bir öldürme parodisidir elde kalan
herkes herkesin karanlık jokeyidir artık
namus imana gelmiş soykırım evcilleşmiştir

yelkenleri fora bir tabut geçer
gelinlik kızların gözlerinden
siyatikli bir gemidir gider siyaha doğru
arafa yürümenin ustası olmuştur
göbeđi karanfilli kına tepsisi

yörünge kırılmıştır çoktan
çatlamış toprağa sızan illet gibi
dağılır testiden baykuş uykusu
bir otobüs kalkar elleri ceplerinde
bir otobüs ölümden sevdaya doğru

●
●
●
●
●

semih çelenk

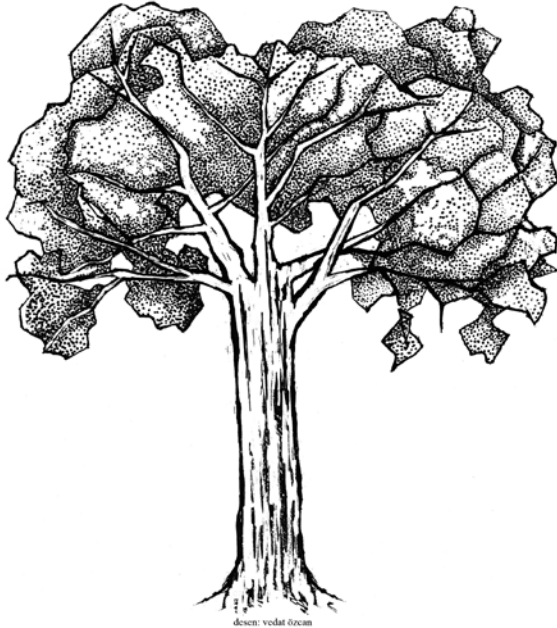
nekropolis

burası bir mezarlık değil
bir şehir

körkuyularda onca çocuk
cebrail birtürlü gelmiyor
sunaklara sapsiz misketler
ölüm bile kendinden korkuyor

nekadar da müşfik utanrı
hiç tükürmüyorsa suratımıza
kırmızı kurdele sığınalıkuzu
çok vahşibiriyilik bizimkisi

burası bir mezarlık değil
bir ülke
adına nekropolis
resmî dil türkçe
sınırları genişliyor

kucağımızdaki ölümler

•
•
• gülümser çankaya
•

senin de yaraların var göster bana
taşdın kucağında yıllarca
senin de ölümlerin var

ne zaman çözmek için otursak başına
biraz daha dolaşüyor düğüm
kabuklarımız kalın
geç kalmışlığımız var

bir gün bir iğne boşaltıverir yarayı
senin de umutların var göster bana

kolay değil dünün cesetleriyle
yarını yaratmak

kucağından bırak

iyiye işaret

•
•
• fatih akça
•

Erzurum'dan bir esmer türkü kalksa –taştanmış sokakları-
Afyon'da bembeyaz inerti trenden- üşümek yürüyor evlerimizde-
önümüz ardımız düzleşir, biçimle yağınca kar
bizi aşka doğru sürerler kırılmış ezgilerle – kimler kimi kırdı-

hamallar omuzlarında çocuklarının seslerini de taşır
ben taşıyım seni, esmerliğini bayramlık gibi, çocukça
yan yana gelsek ekmeği, sütü, saksı çiçeklerini düşünürüz
ellerin tutulmaz, bir at olur koşar gün boyu caddeleri
insanları ve silme yalnızlık dolu tanrıları geçer
dalında meyvesine su içiren bir ağaçla kavilleşir
uçsuz bucaksız yerlerinde değerek geçirmek akşamı
doğu kilimlerinin dilini fısıldamak posterleşen aya

sokulmak bıçak da kötü, bizde iyiye işaret
elbet suda sınanmalı bir çiçek –su bizde özlemek-

●
●
● salih aydemir
●

siyah su IX

yüzümüzü övdüğün dille
suyun kollarını tut
parmaklarımın ucundaki ince deriyi
soy bir kelime için kabuğu bir kağıtla
kabarsın sokaklarım

dilimizi övdüğün yüzünle
kazı sözcüklerimin derisini
oyun oyna içimdeki harflerle
kış bir oda
beyaz sandığım sarı ışıklarda

kapıların rüzgarı vurur boynuma
beyaz bir yeryüzü kapanır sesime
kır yaş toplar ocağına
bir türkü bir el çağırır sesine
periler yoklar babadan kalan dili

aklımla ilişki kuruyorum ve sen ölme
bak ve kal yaşımın ucunda ses var
içimin içinde köle bir çocukluk
sen sona ben başa dönüyorum
doğum levhasında su kuyusu

seni eski gülüşlere çağırıyorum
ışksönünce yalnız ve kırmızı gel
teninde siyah bir dağ olsun
yeşili yak suların karanlığında

suda gül var donma
ince dudaklardan açılan küfür
sen ve ben gibi rüzgar kapı önlerinde
izmir ve Ulukışla
uzaklaştıkçayapışan ellerimiz var

cama bak tülünü uçur
tembellik benim orospuluğum
seni sevdiğim ve seveceğim bir damla yağmur
bir başka aynada kırmadan kokunla
sana yeniden sesleneceğim

kuzey kitaptır teninin ve gözlerinin içinde
sana yeniden sesleneceğim

ilkiz kucur

her anne bir yüze tutulmuş

kendi haberlerimi gömüyorum
yanlışlıkla küle düşen
tuttuğum dileklerin yanına
alınanlığımı taşıyor ardımda bıraktığım izler
ölüm korosuna seçiliyor sesim
kaç anıyı taşıyabilir bir hayat, hangi hikâyelerde anlatılıyor
sancılar

soğuk iklimlerde yolları çatallayan sorulardan çıkıyorum
bulanık görüntüleri siliyorum avuç içlerimle
kısık gözlerimde uzak geçmişini arıyor
uyku halinde donmuş
rüyalarımında gülümseyen çocuk

uçuşan kolları topluyorlar gökyüzünden
gülüşleri vurulmuş gölgeler düşüyor sonra
her anne bir yüze tutunmuş
her yüzde unutulmanın ayrı bir öyküsü

yıkayıp köpüren dalgalara emanet
kumlardaki izler siliniyor akşam serinliğinde
bakır rengine çalıyor yokluğun
sonra oturup sessizliği dinliyoruz
bir kadın bıçaklıyor çiğliğini
yırtılıp kaldığı yerden kanıyor hayat
kayıp çocuklar kapatıyor annelerinin gözlerini

Lautrec Cat

desen: burcu firdevs demirağ

bahar çıkmazı

●
●
●
●
aslıhan tüylüoğlu

Bir kadeh kırmızı, geceye yankı
Boş umutların artığı dudak kıvrımında
Anlatılmamış, anlaşılmamış bir günden
Akmamış damla sonraya bırakılmış
Bulantılı anların birleşigi bir anlam
İyi bir dilekten boşalmış
Saldırgan o acıtkan karanlık...

Ne var ki ellerimde buruşmuş güneşlerden
Yakuttan aşklar saklamıştık bir yerine
Erken doğan bir yıldız
Ayaz içinde eksik bir şubat
Nice gerçekleşmemiş istek
Belki dönüp bakmazsın

Nasıl yapmalı bu kadehi kırıp
Damarlarını dişleyerek sonra
İçtenliksiz sözcükler ufalanan her kalp için
Kırmızı bir son bırakıp

Sabahlara gülümseyen sokaklar nerde
Akasyalar kokmayacak deseler inanırım

Bir yaprak gibi titrer bir kedi kadar ürkek
Kolay değil içinden yürüyüp gitmek

Bu da kanımdan bir kadeh
Şaraba benzemez ama tatlıdır
Durma iç!
Böyledir biraz bir aşkı bitirmek

türk şiirinde “H” lerin ardı arkası kesilmez

hüseyin peker

*CazKedisi’nde geçen sayı başlamıştık: “Türk Şiirinin ‘H’
lerden Çektiği” Bir dolu ‘H’ içinde eksik kalanları bu sayıya
bırakmışız sanki. Bir yerden yeniden başladılar, ses vermeye.
Dedik ki, uğur hecem ‘HA’ dan başlasak mı?*

**‘Mırıldandığım her şeysin, sesinden öpüyorum
sessizliğine de eğiliyorum fakat neresindensin
kapanınca harflerin kapısı: Adın
şiirim!’**

HaydarErgülen, Sosyoloji okudu Ankara’da, ama Porsuk’un
aktığı yönü bilir. Reklam yazarı oldu ama Tepebaşı’nın izini
sürmüştür. Denemeleriyle, şiirleriyle içtenlik temsilcisi yazımızın.
“Senden sonra şiirde, herşey dibe çöküyor” dediği Cemal
Süreya neslinin belki kalan son nişanesi. Onu birinci yazımda
anacakken, ikinci yazımda sırageldiği için özürdilerim. Hani
‘baştacı’ denir ya, aynen öyle biri.

Harun Atak’ da öyle..büyümüş de küçülmüş bir zırhlı kuvvet.
Acıdan yetişmiş, ama beresinde acının eseri okunmaz. Sıkıntıyı mutlu-
luğa döndürmede mutluluğa döndürmede bir üstünlük yaratıcısı. Şiiri
de derin ve düşünel, duyusal telden. Her şeyden önce ince:

“Kalktım. Bozgunumu öptüm”

demişse bir bildiği var. Hep kendinden emin şeyler söyledi.
İğne ucunda bekliyoruz dedi, mürekkep simyasında bekliyoruz.
Zar atımında, odak önünde bekliyoruz. Harun doğuştan kelimelere
ve onu damataşı şiiri besleyen kanallara yediren bir şiirsel
kimlik. Dokunduğunu şiir kılıyor. Genç yazanın korkusu gibi geliyor.

Hakan Yirik ne demişti: **“beni şiirin hileli terazisinde beklettiler”**
Yeni bir soluk. Çocukluğunu piknik düzeninde kaybettiğinin avunan
bir özgün şair, Yirik.

“H” lerdeniz gibi.. **Hüseyin Atlansoy’dan Hicabi Kırlangıç’a..**
Hakan Aslanbenzer’de biraz duralım. Bu şiiri bilen, keskin ve
bilgiç dilin erbabı yıllardır hazırladığı seçkilerle zaten adını
herkese duyurmuş, ötesi belletmişti... Bugün:

**“Som ayrılık som aymazlık som ay kararması Som/a
Göklerde yedi katların yerlerde yedi katların”**

dediği yerde şiirin incelik taşıran kıvrımlarını yanımıza taşıdığıının
muştusunu alırız.

Türk şiir tarihimizde de öyle değil mi? **Halit Fahri Ozansoy’un**

Hüseyin Siret Özsever'in Hamit Macit Selekler'in, Hasan İzzet Dinamo'nun, hatta Asaf Halet Çelebi'nin adını nerede anacağız? Geçmişin en büyük 'HA' sında sıra. Cahit Sıtkı Tarancı'yı hangimiz unutabiliriz? Ölmenin kitabesini tutturmuş bir ozan:

**“Öldük, ölümden bir şeyler umarak
Bir büyük boşlukta bozuldu büyü
Nasıl hatırlamazsın o türküyü
Gök parçası, dal demeti, kuştüyü,
Alıştığımız bir şeydi yaşamak”**

Halim Yağcıoğlu ve Halim Şefik Güzelson'da eski şairlerin örnek 'HA' çalışanları... Ya Hasan Hüseyin. Onunla Ankara Kızılay'da bir kitapçada tanıştığımız günü asla unutamam. Şiirin peşinde yürek dolu bir insandı. Onun dopdolu kalbinden unutulmaz sesler işte:

**“güneşe güneş benim beyoğlu beyler
topraksa toprak benim beyoğlu beyler
bir şey var anlamadığım bu sabahlarda
eski saraylarda bu saltanatlar
saksılarda çiçek diye kızgın namlular”**

Hüseyin Avni Dede'ye Hasan Öztoprak'a, HalilUysal'a Haluk Aker'e selam olsun buradan. Hüseyin Atabaş, “H” lerin özel bir yerinde:

**“özlem beni de vurdu, evin kedisini de
Ne zamandır seni bekliyor kapının önünde
bense didiniyorum makinemin başında
aşk şiirleri yazıyorum, fakara avuntusu.
Aşlında bir nedeni yokken biliyorum
hızla ateşim yükseldi neyin nesiye
belki de enalınan yerimden geçiyorsun!”**

İsminin veya soyadının içinde “H” dolaşanlar var bir de. Örneğin Ahmet, Seyhan, Emirhan vs. Onları da anmaya kalksam sayfalar tutar. Kısaca Türkçemizde, yabancı dillerden de gelme olsa bir “H” tufanı var. Sözün sonuna doğru Halil Gökhan'a, Hüseyin Haydar'a Hayati Baki'ye selam göndererek, Hulki Aktunç'un anısı önünde saygıyla diyerek, başladığımız noktadaki gibi, “HA” ların büyük ustası Haydar Ergülen'in son şiirlerinden biriyle noktayı koyalım:

**“Komşusunun güneşinde acılarını kurutmak
şiir böyle bir şey.”**

kadir aydemir

1977'de İstanbul'da doğdu. Aslen Ardahanlı. Fener Bahçe Lisesi mezunu (1995). Üniversitede bir süre İşletme okudu, daha sonra Halkla İlişkiler eğitimi aldı. İlk şiirleri Şiir-Oku dergisinde yayımlandı. Şiirleri ve yazılarıyla daha sonraları pek çok dergi ve gazetede imzasına rastlandı. 1997'den 2003'e dek Başka Şiir Dergisi'ni 11 sayı çıkarttı. 2000 yılından beri, kurucusu olduğu Yitik Ülke(www.yitikulke.com) edebiyat sitesinin editörlüğünü yapıyor. 2005'in sonlarında "Gölü Emen Mektup" adlı kitabı Azerbaycan'da Azerice dilinde; 2013'te "Aşksız Gölgeler" adlı öykü kitabı Almancaya çevrilerek Almanya'da Binooki Verlag tarafından yayımlandı. Yazdıkları İngilizce, Fransızca, Almanca, Ermenice, Azerice, Bulgarca, Japonca, Rusça gibi dillere çevrildi. Şiirin yanında öyküler ve düzyazılar da yazıyor. Yannis Ritsos ve Pablo Neruda hayranı. Türkçede bir ilk olan Haikum adlı haiku şiir dergisini 3 sayı çıkarttı. Cunda Öyküleri, Ekşi Öyküler, Bozcaada Öyküleri, Olimpos Öyküleri, 80'lerde Çocuk Olmak, 90'lar Kitabı, Tuhaf Alışkanlıklar Kitabı, Mutsuz Aşk Vardır, Yitik Öykü adlı kitapları projelendirip yayına hazırladı. "Uluslararası PEN Yazarlar Derneği" ve "Edebiyatçılar Derneği" üyesi de olan Kadir Aydemir, Yitik Ülke Yayınları'nın kurucusu ve genel yayın yönetmenidir.(www.yitikulkeyayinlari.com) Editörlük ve yayıncılık yapan yazar, İstanbul'da yaşıyor ve yazmaya devam ediyor.

söyleşi: orhan çetinbilek

Edebiyat ve şiire ilginin başlangıcı ile başlayalım. Hangi kırılma noktalarında edebiyat ve özel olarak şiir, hayatına girdi?

Sanırım ortaokul zamanıydı. Mahalledeki kitap kulübü ve arkadaşlarımla düzenli kitap okumasından da etkilenerek kitaplara ilgi duymaya başladım. Heveslenirdim, kitaplar büyüdü ve lüks şeylerdi. Bir gecekondu evde hayat mücadelesi veriyorduk. Kitap nerde, ben nerde. Hiç kitabım yoktu. Sonra arkadaşlardan almaya, kütüphaneleri keşfetmeye başladım. Mizah dergileri okuyordum o yıllarda. Okur mektupları köşesine yazıp duruyordum. Sonra mektup arkadaşlarım oldu. Sonra Kadıköy'de lise yılları başladı. Şiir dergileri, sahaflar, Yazı Kitabevi'ni keşfediş ve şairlerle, dergicilerle, ressamlarla tanışma derken dersane yılları ve üniversite hazırlığı başladı. Bülent Aydın'la tanışıp onun öğrencisi oldum ve şiire ısındırdı beni. Ne güzel şiirler yazardı. Sonra, 1997 sonunda Kadıköy'de kendi şiir dergim olan "Başka"yı yayına hazırladım. Ağırıklı olarak roman okuyordum, şiiri yeni yeni keşfediyordum. 98 yılında Kadıköy Yazı Kitabevi'ndeki salı şiir gecelerine katıldım ve işte oradan sonra odak noktam şiir oldu. Mustafa Kız'ın mekânıydı Yazı Kitabevi ve bizler için bir okul oldu adeta.

Sonrasında çalışma hayatı ve şiirde, edebi-

yatta yol alma dönemi geldi. Yapacak başka şey olmadığından günümüz sanatçıları, hem başka bir işle geçim sağlamak hem geri kalan zamanda sanata yoğunlaşmak zorundalar. Sende durum nasıl gelişti? Yaptığın işin sanatına etkisi ya da katkısı oldu mu?

Ben lise sonrası yarım yamalak üniversite eğitimi aldım. Sonra bir diploma alıp onu da reddettim. Akademik eğitim yerine kütüphaneleri, kitapları, okumayı seçtim. Sonra iş hayatı başladı elbette, aslında iş hayatım babamın öldüğü yıl başladı, 1994'te. 16 yaşındayken SSK girişim yapıldı. O gün bugün çalışıyorum. Edebiyata olan ilgilimle beraber 20'li yaşlarda birçok kitapçı ve yayınevinde çalıştım. İşin mutfağında yetiştim desem yeridir. 2005'in Haziranında da Cumhuriyet gazetesinde düzeltmen olarak işe başladım. 2006'da Yitik Ülke Yayınları'nı kurdum ve gazetede 10. yılımda istifa ettim. Yazmak ve okumak hayatıma yön verdi. Gazetede düzeltmenlik ve editörlük yaparken geceleri de daha az uyuyup yayınevi için kitaplar hazırladım ve sosyal medya yönetimini geliştirdim. Bugün 162 kitaba sahip bir yayınevi Yitik Ülke. Sözcüklerle kuruldu, onlarla ilerliyor ve yaşıyoruz. Başka neyimiz var ki...

Genel olarak edebiyattaki etkilenimlerinden bahsederseniz, hangi dönem, hangi akımlar, yazarlar, şairler etkili oldu yazın yaşamında?

Ben dünya şiirini severim. Elime ne geçerse okudum desem yeridir. Haikudan, Neruda ve Ritsos'tan çok etkilendim. Onların şiir ruhu ile yakınlık kurdum. Tabii ki bu şairlerin yanında Lorca, Mayakovski, Nâzım, Turgut Uyar, Arkadaş Z. Özger gibi çok sevdiğim şairler de var. Aslında, ayırt etmeden okudum. İlk gençliğimde yüzlerce şairi keşfedip binlerce kitabı büyük bir iştahla içtim desem yeridir. Etkilenmekten korkmam. Şair, çok okuyarak geliştiriyor tekniğini. Şiir şiirden çıkıyor. Yaşamak da değerli, okumak da. Hepsi bir bütün.

Şimdi tam sırası haiku'dan bahsetmenin. Nedir haiku? Nereden doğup nasıl gelişmiştir? Asıl önemlisi senin haiku serüvenin nasıl bir yol izledi?

Haiku şiirini seviyorum. Üç dizelik lirik Japon şiiri, haiku. Doğa ve insanın buluştuğu çok güzel bir şiir formu. Haiku Japonya'da doğup gelişen ve dünyaya yayılan bir şiir türü; Japoncadaki sözdizimi ve yazılışla Türkçedeki farklı, kuralı haiku 5-7-5 hece ölçüsüyle yazılıyor ama bu şart değil. Önemli olan o ruhu yakalamak. Benim haiku ile tanışmam 90'lı yılların sonunda Kadıköy'deki Yazı Kitabevi'nde oldu. Orada her salı şiir geceleri yapardık ve arkadaşlarla bir araya gelirdik, adeta bir atölyeydi. Mustafa Köz ve Gökçenur Ç. Sayesinde haiku şiirini keşfettim ve bulabildiğim her şeyi okudum, çevirileri de arşivledim. Onu keşfettiğçe ruhuma en uygun parçanın haiku tekniği olduğunu hissettim ve yazdığım şiirlerde onu yer yer kullandım. Bir kalem açma çalışmasıydı ilk başta bu, ama sonra şiir dünyamı kapladı, iyi de oldu. Haiku yazmak çok kolay gibi görünür, oldukça zor bir şiirdir bana göre. Mevsimden seçeceğim sözcüklere dek, görünmeyen çok kuralı var. Bir de her şeyi öğrenmeni ve sonra unutmanı ister haiku, en zor ama en değerli yanı da bu...

Son olarak Yitik Ülke Yayınlarından bahsedelim. Pek çok yayın evinin basmakta tereddüt ettiği eserler de yer almakta Yitik Ülke'de. Bunun Gezi Ruhunu andıran bir tarafı da var bana göre. Eserler nasıl geliyor, nasıl seçiliyor; nelere özen gösteriliyor, dikkat ediliyor?

Yitik Ülke benim düş ülkem. Hikâyesini anlatınca inanmıyor insanlar pek, nerede nasıl kurduğumun öyküsü uzun, ama şöyle diye-

bilirim; Yitik Ülke'yi 1997'nin sonlarında Kadıköy'de yayına hazırladığım şiir dergim "Başka" ile eşzamanlı kurdum. Maltepe, Gülsuyu Mahallesi'nde bir gecekondu evde yaşıyordum. Kadıköy'ü ve kitapları, sahaf-ları, şiir dergilerini, sokak kitapçıları, sanatçıları keşfetmek hayatımı değiştirmişti. Yitik Ülke önce bir internet chat/sohbet kanalıydı #yitikulke, sonra bir şiir blogu oldu, ardından www.yitikulke.com adresli bir web dergisine dönüştü. Birçok dergi, gazete ve yayınevinde yazıp çizerek, çalışarak bu işin mutfağında büyüdüm. 2006'da bir yayınevine dönüştürdüm Yitik Ülke'yi. Bugün (Haziran 2015) 162 kitabımız var. Kültür yayıncılığı yapmaya çabalıyorum; edebiyatla ilerliyoruz. Birçok başvuru oluyor elbette, gelen dosyaların diline, Türkçeyi kullanma gücüne ve neyi nasıl anlattığına dikkat ediyoruz özellikle. Güzel ve özel bir dizi hazırlıyoruz. Genç yazarlar ağırlıkta elbette. Bir yayın kurulumuz var, ilk elemeyen geçen tüm eserleri burada da değerlendirip son kararı veriyoruz. Sosyal sorumluluk proje kitaplarımız var, ayrıca tüm okurlarımıza ağaç tohumu hediye ediyoruz. Dayanışma ve paylaşım ruhuyla ilerleyen, gelişen, büyüyen bir kitap ülkesi Yitik Ülke. Gezi ruhu biraz da bu demek benim için...

desen azime akbas yazıcı

●
●
●
●
●

kahkaha ilke çalı

“önce söz vardı” diye söylenir
söz sestir ses de ışık
önce ışık vardı demek gerekir
ve bir noktanın zamansızca parlamasıydı her şey
tor ışıklar döküldü boşluğa
biçim vererek uzay ve zamana

“ve Tanrı ışığa gündüz, karanlığa gece” dedi

kahkaha
bir tufan kopardı ağızımda
avlude ne varsa su altında kaldı
bildiklerini unuttular, pencereler kırıldı
ben de unuttum kaç yıl sürdüğünü

gökkuzgunlar öyle uçtu ki
gökyüzünde bir deniz sahiden yer değiştirdi
bir bir terketti güneşler dilimizi
ilk ışiksizliğe geri döndük

ve Tanrı ışığa söz karanlığa çöl olsun dedi

kahkaha
bir deprem başlattı sayfalarda
gülü tahtından indirdi
tahtı da yerin yedi kat dibine
ve inceleyerek
ölü hücreler mezarlığında dolaştı

öyle kan-kırmızı sular aktı ki bir karenin içine
katılmış ne varsa canlılık edindi bu sıcaklıktan
güneş gibi davrandık ona
et ve şarap sunduk

ve Tanrı ışığa göz karanlığa kör olsun dedi

kahkaha
bir kasırgayla savurdu cümle'mizi
söz sözü görmez oldu
ağaçlar devrildi kökler uçtu
orta yerinden yarıldı sır/at
uzun bacaklı evrensel atlarla*
geçtik bir sırrın peşinde kaç çöl körnala

öyle kökkara günler aktı ki bir kuyuya
bütün Yusuf'lar nasiplendi bundan
yedi söz alıp çıktım doruğa
yedi ışıkla böldüm kör karanlığı
barudi zamansızlıkta yankılandı kahkaham
bir muştı gibi erken doğum yaptı şairler

ve Tanrı ışığa kahkaha olsun dedi

*Cemal SÜREYA

**Duvara Asılı Sus
ve Gülümseyen Hemşire**

• örsan gürkan aplak
•
•
•
•

İşçiler düştü mü
sıra sıra
sıra sıra
zıplar yarıştırlan binalar

Sayfayı çevirin

İki çocuklu bir ölüm kalır
ve onlar uyanmasın diye
yarım sevişilmiş
yarım geceler
kalırsa

Düşerken düşerken
Tanrı'nın betonu çağırır mı?

Bir sayfa daha çevirirseniz
ek iş olarak
inşaatlarda görürsünüz
sivil sivil polisleri

Her bir basamağında
ölüm kurutulur hiltonun

Ben değil
gazetecilik eskiyken
matbaacılar söyledi bunu

**hadi topla oyuncaklarını
gök delirmeden**

●
● ramazan aydın
●
●

I.

İncitmek istemezdim zırhını,
Dev paletleriyle çığnerken toprağımı dünya!
Senin uykuların güzel, benim ekmeğim kanlı...

Sevir zevki yüksek ölümler kustu haber bültenleri
Rezilliği milyonları aşan gazetelerde manşetlere taşydık
Bir çocuğun akıl almaz cesaretini

İtinayla tıkamıştık kulaklarımızı insanlığa
Ve daima teğet geçsin diye kalplerimizi zulüm
Kaldırmadık başımızı kuş tüyü yastıklardan

Şiddetle kınayarak doyurduk memleketi
Yürüdük akın akın alkışlar eşliğinde
Şarlatan bir iman yarattık, hiç kimse inanmıyor özüne!

II.

Fotoğraflarda kaldı gülümsediğim zaman
Kurşun ekiyoruz geceye, yağmurlu ve telaşlı
Anneme üç gül değmiş üçü de kanlı...

Hava ne kadar ağır, zaman nasıl huzursuz etimde
Çeliğin gürültüsüyle ağarıyor gün
Vaat edilmiş ya topraklar sür atını heybetle!

Burada durmayı bilmiyorum kanın eşliğinde
Duvarları yüksek bir gökyüzü istiyorum Tanrım
Uçurtmalarımdan başkası sokulmasın içine

Beşiklerin gıcirtısından kesildi umudumuz
Tel örgüler batıyor karanlığın ağzına
Acının yokuşunda diz çökmüş saçlarımı okşayan rüzgârın

III.

Oysaki bilirdi kuşlar, yeni yetme sapanlarıyla
Ülkelerini savunduğunu çocukların
Secdeye vardığımda işittim rahmanı, seccadem kanlı...

Oğullar yetim, babalar köksüz yanmıyor şehrin ışıkları
Dualar sessiz, feryatlar aciz durmadan kendini yontuyor ağır
Evet, başımı önümde tutuyorsam ellerimin yokluğundandır!

İzle, siper al ve öldür* dilin makûs tarihi
Sırtını sıvazladıkça genişliyor karnı
Bire bin veriyor bu topraklarda şarapnel atışları

Ey halkım dirildiğin gün kefareti ödenecek Ah'ın
Yeniden inşa edilecek kanatlarımda sevda
Belki de korkmadan ilk defa öpeceğim yanaklarımdan

*Ehud Barak tarafından çocuk izleme ve öldürme operasyonları için verilmiş emir.

tolga ınar

beni karşıla

Sesim dişlerimden geçmedi,
Bunu ıslığa ekdim

Büyüyen merdivenlerle defterimin kenarında
Ormanlar hep bölünmüş çizgilerle durur
Yakamda cumartesi küskünlüğü ne varsa

Tanrı sevgidir diye diye öğrendim iç çekmeyi
Sesim içinin sesine dağıldı

Narı dağılmış gök duruyordu dağlarında
Hep istedin saymayı yıldızları

Şimdi asılmış gök altın iplerin
Güneş kurutulmuş madenlerinde hep
Bilmek yordu beni

Ben dikenli her şeydim
Alacalı akşamları ışık vuran

Beni sabahla karşıla

desen: burcu firdevs demirağ

hakan cem

kyoto'dan istanbul'a satori şiiri haiku

CazKedisi'nin ilk sayısıyla ses veren **"Satori Şiiri Haiku"** başlıklı yazımızın girişinde, şöyle seslenmiştik: *"Beş yüz yaşında; geçmiş ya da gelecek değil, şimdiki imleyen; dünya edebiyatında en kısa metin biçimi. 5-7-5 hecelerle (Hece kuralına uymayan kuralsız Haiku'lar da var!) kurulan, Tanzaku (İnce-uzun kâğıt) üzerine yazılan üç dizelik şiir, Haiku. Haijin adıyla anılan Haiku şairi, Tanzaku üzerine yazdığı şiirleriyle ilgili resimler de çizdi. Haiku, başlangıçta Hokku ya da Haikai adıyla, (1500'lü yıllar) 5-7-5//7-7 dizeleriyle kurulu Tanka şiir zincirinde, birden fazla şairin oluşturduğu şiirin başlangıç üçlüğüyle, yaşamdan sahneler çizmenin (Şasei) önemini önceleyen şair Masaoka Şiki'nin öncülüğüyle, 19. Yüzyılın sonunda 5-7-5 hecelerle üç dizeden oluşan bağımsız şiire: Haiku şiire dönüşür."*(...) Bu sayıda Haiku şiirin edebiyatımızdaki yeri, etkisi ve bulduğu karşılığa: *"Haikuca" "Haiku Gibi" veya "Haikumsu" "Haiku Hayranlıkları" "Alçak Gönüllü Hai-Kai'ler" ya da "Haiku Tadında" vb. başlıklarla giriş yaparsak, şiirin, Haiku yerine, yukardaki gibi çeşitli ve benzer tanımlarına rastlamamız bizi 1990'lı yılların sonunda yayımlanan Enis Batur'un İsissiz Dönme Dolap İçbükeyler adlı kitabına götürür. Batur kitabında: "...kişinin iyi bir Haiku yazabilmesi için; oturduğu evden dinlediği müziğe, kullandığı silahtan yüzyılların doğurduğu ekonomiye kadar neredeyse Japon olması gerekir!"* şeklinde seslenmektedir. Duyulan bu sese, anlayış olarak yakın duran pek çok şair, Haiku denemeleri yapsa da yazdıkların Haiku olarak adlandırmayacak, onun yerine, yukarda örneklerini verdiğim tanımlarla, dergilerde, kitaplarda ürün vereceklerdir. İleriki satırlarda bu örnekleri çoğaltacaksak da şimdi gelin Orhan Veli, Oktay Rifat, Melih Cevdet Anday'ın konuğu olalım. Ağdalı şiir dilinin, Garip akımının sade dilinde yenilenmesi sırasında bu dili etkileyen seslere kulak verelim. Edebiyatımızda Haiku şiirin etkisini, Mehmet Can Doğan'ın *"Haiku: Fantezi Değil, Gerçek"* başlıklı yazısından okuruz. Doğan'a göre, edebiyatımızda Haiku'ya, 1930'lu yılların başında Fikret Adil'in yayımladığı Artist dergisinde rastlarız. Dergi-

de, o yıllarda Avrupa'dan gelen Mehmet Raif'in yayımladığı Hai-Kai'lerle karşılaşırız. Yine o sıralarda Nurullah Ataç, Garip şiiriyle Haiku arasında kısalık, yalınlık, gündelik dilin, konuların kullanılması yönlerinden de benzerlikler kurarak Haiku ile Garip şiiri arasında bir köprü oluşturur. Orhan Veli'nin: *"Gemliğe doğru/Denizi göreceksin -/Sakin şaşırma!"* şiirinin Haiku kurallarını önceleyen bir şiir olduğunu görürüz. Haiku sadeliğini, şairin dilindeki arınmayı, Nuralah Ataç'ın saptamasıyla, gündelik dil ve konuların Haiku tadını, yine Orhan Veli'den okuruz: *"Yosun kokusu/Ve bir tabak karides -/Sandıkburnu'nda!"* Haiku, yalnızca ülkemizde değil, dünyanın pek çok coğrafyasında kendine yer bulmuş, şiir festivallerine konuk olmuş, olmaktadır. Farklı coğrafyalardan bize ulaşan Haiku çeviri esintileri, Garip'den günümüze şairleri heyecanlandırmış, onları peşine takarak, her dönem, Haiku anlayışını taşıyan, yukarda da sözünü ettiğim gibi *"Haikuca" "Haiku Gibi" veya "Haikumsu" "Haiku Hayranlıkları" "Alçak Gönüllü Hai-Kai'ler" ya da "Haiku Tadında" gibi başlıklarla* ürünler vermelerini de sağlamıştır. Hemen akla geliverenler: Cevat Çapan: *"Dağın eteğinde / Onlardan habersiz / Eskimeyen ay ışığı."* * *"Dağ yolunda / Rakı burcuna giriyor güneş / Kamyon ovaya inerken."* * *"Altına serdiğin geceyi / Yıldızlarınla donatıp / Üstüme örtmeyi unutma."* * *"Tünelere girip çıktıkça tren / Gölgeleleri titriyor gözümde / Geride bıraktığım yüzünün"* * *"Kırlangıçların saati - / Demek taşradayız, / Unutulmuş bir yaz akşamı."* Ahmet Necdet: *"Yağmur ve yaprak / Sevişiyorlar işte / Aya bakarak."* * *"Puslu bir dağa / Bakarak vırakladı / Huysuz kurbağa."* * *"Salyangoz gece / Dolunayın resmini / Çizer gizlice."* * *"Sarı sapsarı / Otlar ürperdi yine / Temmuz rüzgârı."* *"Bir gül bahçesi - / Havuzda hiç dinmeyen / Kurbağa sesi."* Oruç Aruoba: *"Bahar geldi ya / Akşamüstünde karga / Kış'ı uğurlar."* * *"Yumulur sol gözüm / Güneş'le - çocukluğum / Geri gelir."* * *"Kulak kabartmış / Dolunay'ı dinliyor / Ağaçlar işte."* * *"Yağmurla gidersen - / Selvi'deki yuvasındadır / Kumru."* * *"Günbatısından / Gelen tıkırtı işte / Kış dallarında."*

Coşkun Yerli: **“Bitmeli miydi / Soluk soluğa, ılık / Bir düş gibi yaz.”** * **“Nereye baksan / Her cennetin yanında / Bir de cehennem.”*** **“Sabah, Haziran, / Cıvılcıvıl kuşlar ve /Buruk kalbim benim.”** * **“Yuvadan düşen / Tek bir dal için – ey leylek – / Bu ne düşünce?”** Sina Akyol şiirine baktığımızdaysa şair,Haiku soluğunu anımsatacak az sözcüklerle şiirler yazıpfarklı anlam katmanları inşa ederken,sanılanın aksine, hiç bir zaman Haiku şiire yanaşmamış, bu şiir türünü hiç dememiştir. Ancak Haiku'nun 5-7-5 hece kuralının şairde yarattığı sözcük disiplinine de uzak kalmamış, bu yolla, fazla sözcüklerden arınarak çoklu anlam katmanlarına ulaşmış; özgün şiirini kurmuştur: **Ateşi Harlatmak şiirinde: “Buzdan saçaklar!.. / Üşümeyesin diye, / Tenim teninle / Masalda mıyız, Yoksa Şubat'mı yalan? / Hâlâ çıplağız. / Böyle vuran kim / Kapının kanadına? / Hırçın rüzgâr mı? /Avcı mı yoksa? / Kar yolları kesmişken / Çıkıp gelen kim?”**diye sorar, sözün deminden!İhsan Üren:**“Anaç martı / Denizi yudumluyor, / Kemiklerini ısıttığı bacada.”*** **“Öyle budamışlar ki / Ağaçları / Tek dalın kalmamış anısı.”** * **“Yeni yıla girerken / Göğe baktım; /Kaşığımda yarım ay.”*** **“Sabunu övdüm / Öpüp / Başıma koydum.”** * **“Kar altından çekmiş / Alev bayrağını / Japon gülü.”** Mustafa Köz, Haijin (Haiku şairi) Başo'nun: **“Haiku, taşın içinden geçen rüzgâr”** sözlerini anımsatarak kendi Haiku'larını sıralar:**“Kulak kesilmiş / Balıkçı heykeli de / Yağmur bekliyor.”*** **“Tül şapkasını / Silkeliyor korkuluk / İlk kar diz boyu”** * **“Biraz dolasam / Bunca güzelken gece – / Diyor genç ölü.”** * **“Sağır kelebek / Uyuyor tokmağında / Büyük kapının.”**Serdar Ünver: **“Hepsini bozdum / Kurulu kapanların – / Bilsin avcılar”*** **“Ekmek küflenmiş – / Bugün yine yalnızsın / Kuru zeytinim.”**Adil İzci 'Haiku's' adını verdiği kitabından ah eder Haiku'larını: **“Kuşlar sustu: / Bir yaz yağmuru / Öptü öpecek ağaçları”** * **“Kuş ölmüş... / Güz yaprakları / Bir hüznün bir telaşla – /”**Nedim Gürsel, Kırk Kısa Şiir adlı kitabında: Uzun bir ayrılık için ses verir: **“Orağıyla / Günlerimizi biçiyor / Ölüm.”*** **“Öğle sıcağında / Çıplak kayalar / Ve yanan teninde bir kertenkele.”** * **“Karanlıkta bir orman / Uğulduyor / Kasıklarında.”*** **“Yanımdan kalkıp / Perdeyi açtım / Gün vurdu yüzüne.”**Melisa Gürpınar: **“Bir bahar dalı / Ömrünü tamamlıyor / Soğuk vazoda.”**

* **“Toprak sıcak, der / Kar altındaki tohum, / Beklemek güzel.”** * **“Üzülmez mi hiç /Nazlı kiraz çiçeği, / Düşerken yere.”** * **“Dökmüş saçını / Rüzgâra karşı sanki / Salkımsöğütler.”** * **“Aynı yaşadır, / Gölde balık tutarken / Dedeyle torun.”**Yelda Karataş: **“O mavi turna / Ne zaman havalansa / Kokusu gelir gülün”** * **“Krematoryum / Hangi mevsim unutulur / Çocukların ölü ayak izleri”** * **“Ne güzel şey – / Kırık şemsiye altında /İki insan gölgesi”**İsmail Uyaraoğlu'da 5-7-5'ler adını verdiği kitabının girişinde okurlarına: **“...yazılan bu 333 şiire, 'haiku' denemez. İçlerinde öyle nitelenebilecek olanlar varsa da çoğu, o iklimin dışında, kendi rüzgârını arayan yapraklar. Onun için bu mütevazı şiirlerle, o soylu geleneğin ölçüsü olan '5-7-5' adını vermeyi daha uygun buldum.”** diyecek ve kitabının sayfalarını çevirecektir: Av Yılgısı başlığıyla: **“Göge çarpıyor / Panik içinde keklilik / Silah sesiyile.”** Can Sıkıntısı,başlığıyla: **“Gönül eğliyor / Sineklerle kurbağa /Çıkmış kıyıya.”**Dere Kenarında,başlığıyla: **“Akıyor yılan / Otların arasından – Masum, su kadar.”** Gece ve Deniz, başlığıyla: **“Girmiş koynuna / Gece nin çırılçıplak / Uyuyor deniz.”**Kaplumbağa, başlığıyla. **“Titriyor otlar – Geliyor ağır ağır / Karşıdan bir tank.”**Kadir Aydemir: **“Gölgeler kayıp / Güneş uyuyor / Yapragn üstünde”** * **“Sümüklüböcek / Saklansın da bulurlar / Gözyaşınla seni”** * **“Bitti, diyor / Donan karınca / Kış!..”*** **“İki küçük çalı arası / Korkuyla yükselen / Ay.”** * **“Ölüm; / Kapının önünde / Ne çok ayakkabı!”**Gökçenur Ç: **“Dağdan hışımla / İnen kış rüzgârı yatışıyor / Bahçene girince.”*** **“Yeni bir öykü / Bul n'olur artık bu yaz / Cırcırböceği”** * **“Meşe kaçmış mı/ Ki ben kaçayım bu güz /Günü yağmurdan.”** * **“Denizden kalkan / Bir yavru martı – güneş /Bu yaz sabahı.”** Pelin Özer:**“Issız manzara / Kurbağanın sesiyle / Dans ediyor göl.”*** **“Sazın üstünde / İnlerekek duruyor / Yavru kurbağa.”*** **“Suya damladı / Yusufçuğun kanadı / Güneşe kanıp.”** * **“Yeme sıçrayan / Balık gibi çekildi / Akşam güneşi.”**Erol Özyiğit: **“Elmayı yerken / Ağzıma bakan kurtçuk / ‘Ah vatanım’ der.”*** **“Ağaç dalları / Yalnız kalmasın diye / Göç etmez serçe.”*** **“Ben uyanmadan /Gök yüzünü odama / Doldurur kuşlar.”** * **“Sarmaşık ekti / Görüş gününde annem / Saklı yüzümde.”**(...)Okuduğunuz satırların yazarsa, 2004 yılında,kendisinin de: **“Haikumsular”**

diyerek yayımladığı Haiku tadındaki Susmanın Ötesi adlı kitabında: “**Ağlar toplanmış – / Balıkçının kedisi/ Sofrayı kurmuş.**” * “Yapma, / Bütün bir gece havlama – / Eşim senden korkuyor!” * “**Yaşlı balıkçı! / Yüreğinde deniz var –/ Martularla dön...**” Öpücük Damlası adlı kitabının sayfaları arasından ses veren bir başka Haikumsu da: “**Üç yaşlı sandalye / Denize karşı – / Dede, baba, oğul!**” Sayılan bu isimler arasında yer alan Yelda Karataş, Enis Batur’un yukarıda sözü edilen saptamasınaitiraz edercesine, başarılı bir Haiku ile 2007 yılında Japonya Uluslararası 10. Mainichi Haiku Büyük Ödülü’nü alır. Karataş’ın büyük ödüle layık görülen Haiku’su acı ve hüznüdür. Seçici kurul üyesi Prof. Toru Haga, Yelda Karataş’ın Haiku’su için: “**Sayın Karataş,Heian dönemi şairlerinin yazdığı gibi uzun zaman önce birileri tarafından giyilen bir gömleğin yenine sinmiş parfüm kokusu değil, çiçekler açtığı anda ağaçların arasında oyun oynadığımız o masum günleri anımsatıyor. Onunki, acı veren ve hüznü ama bir o kadar da güzel bir Haiku**” diyor: “**Ölüme ne kadar yakın/Unutulmaz çocukluğumun/Ağır çiçekli ihlamur ağacı**”

Yıllar önce, sohbetin deminde meğer söz bakırken, Sina Akyol, kendi kuşağı ve sonrasında şiiir dünyasında, Haiku şiiir için, içi de acıyarak:“**Şiiir masada, Haiku etajerde yer buluyor!**” demişti. Yukarıda yazıya döküldüğü gibi, ahir ömründe Haiku kurallarını gözeterek Haiku şiiir yazmamış olan Akyol, şiiirde fazla sözcüklerden arınmanın dayanılmaz hafifliğine de ulaşarak, Haiku’nun 5-7-5 cenderesineselâm gönderiyor.Sina Akyol’la hal böyleyken,bugün, günümüz edebiyatında dize sahibi pek çok genç şiiirin yanı sıra orta yaş şiiirlerin de Haiku şiiiri etajerden alarak masaya taşıdığını, çoğalttığını görmekteyiz. Hatta, edebiyat masasında böylesine çoğalan Haiku şiiirler, okullarda, öğrenciler arasında da kendine yer bulmaya başlamış; çocuklar, Haiku ilgisiyle edebiyata, şiiire yelken açarak kendi Haiku’larını yazmış, kitaplaştırmışlar da! Gelecek sayıda HaikuÇocukları’yla buluşalım mı?

● aziz kemal hızıroğlu
●
●
●
● **izninle yaşam**

satın alınırken mağrur ve salak
satılırken mağdur ve çirkin
yalnızken anlamını çaldıran
ne çok insan tanıdım

yaşlandım yenildim yorulduğum
son mizah dedim de
aynalara göz kırıp
kırıksık gülmelerle oyalandım

gözyaşımı vasiyetime sakladım
satın alma işlemleri sürerken
öldürülen gençler için
öfkeli yayıma ok sıraladım

atamadım canlıya kıyamadım
satanlarla satılanlara ilenç
suskun yaşlılara onurlu ‘şimdi’
defterime üç beş şiiir harmanladım

vurulan çocuklara dilekler tuttum
ölü bir çocuk neye sevinir bilmiyordum
tabutuma zula bölümü eklettim
çokça utanç birkaç oyuncak sakladım

gideceği zamanı sezermiş insan
tahammülü bedeninde öldüren annemi
pusulara yenik düşen kardeşimi arkadaşlarımı
nasıra el kaptırmış babamı çok özledim

sevdiğime her dokunuşumda
araya evlat acılı anneler girdi
mermi üreten işçilerin ölü çocuklarını saydım
sevdanın tadını ne yapsam çıkaramadım

beni en iyi sen anlıyorsun yaşam
tutunamayan tırnaklarımı görüyorsun
bu ağır yaralı kedi direnişi de niye

ah yaşam, sen bakma kedinin işgüzarlığına
hadi artık ömrüme yol ver lütfen
hadi izninle

**“aşk, bir piyanonun
tuşları gibidir unutma!
dokunmazsan susar”**

Dokun
dökülsün ilkbahar

sarhoş bir yıldız gibi
dans etsin dünya

korsajının bağcıklarını çöz
mucizenin yaşadığı
tatlı kıvrımları keşfet

felsefenin işlevini yitirdiği
sabah tazeliğini yaşa

çamurunu çoğalt
Dokun!

thurii’de bir kırık kalem

yunus emre öksüz

Gelinciği vurdular, aktı kanı dört parça
İnsan ki tek parça içinden, dökülenler bin
Kırıldı uzun soluklu hecelerini sesi
Yaslanacak omuzlarda patlayıcılar
Ter değil hüzün silindi mendile.

Trenleri geçti ömrümün
Ellerim koşturdu her gidene sallamaktan
Demirin inleyişi, ayrılığın çanları
Kaç raylık ömrüm kaldı

Pencereler ilintilidir mutlulukla
Açılmıyorsa çiçekli vadiye
Gözünü alan bir nehir yoksa
Perdeler bunun için var.

Bir kapı olmalıydı senin açtığın
Anahtar kırılmalıydı cebimde
Kırılan kalbim.

Yazgım! Herodot yazmaz seni
Kırıldı kalemin Thurii’de
Girdiğin tüm savaşlardan yeniksin
Unutmadan: ömrümün en güzel köşelerini
(hep Hüseyinler tuttu
Buna da kırılırsın kalem.

■ kırmızı pazartesi ■

“Aşk avına çıkmak
şahinle avlanmak gibidir”

Futbol karşılaşmalarını sevmiyor olsa da kentinin futbol takımının birkaç uluslararası karşılaşmada gösterdiği başarı onu bu akşamki maçı izlemeye heveslendirip bu mekâna çekti. Maçların hafta içi oynanmasına alışık olmasa da pazartesi oynanacak olan maçı izlemek için buradaydı işte.

Mekânda her zamanki masasına oturdu, içkisi geldi. Karşı masadaki üniversite öğrencisi olduklarını tahmin ettiği biri kız iki müşteriden başka birkaç tanıdık daha vardı mekânda. Sessiz bir ortamda, sözsüz bir müzik çalıyor olmasını fırsat bilerek son okumakta olduğu kitabı çantasından çıkardı ve içkisini yudumlayarak okumaya başladı.

Maç saati yaklaştıkça mekân kalabalıklaştı. Gelenlerden biri olan arkadaşı Ömer masadaki yerini aldı. Yeni başlamış olan maçı unutup sohbeti koyulaştırdılar. Ömer, katıldığı bir toplantıda olup bitenleri özet geçtikten sonra, üyesi oldukları dernekleri adına, Ankara’da gerçekleştirmeyi planladıkları etkinliği konuşmaya başladılar. Ömer, etkinlik konusuyla ilgili yeni bir kaynak kitap yayımlandığını söyleyince; “*Hadi öyleyse kitapçıya gelmiş mi diye bakalım.*” diyerek masayı olduğu gibi bırakıp yan taraftaki kitapçıya yöneldiler.

Aradıklarını bulamayıp yaklaşık on dakika sonra geri dönerlerken destekledikleri takım ilk golünü atmıştı. Taraftarların sevinç çığlıkları arasında sandalyelerine oturdular. Oturduğu yerde masa üzerine bırakılmış bir kitap ona ortak arkadaşları Bahri’yi anımsattı. Kitabı Ömer’e göstererek; “*Sanırım Bahri geldi.*” dedi. Gülümseyerek kalabalık arasında gözleriyle Bahri’yi aramaya başladı.

Ömer, kitabı eline alarak “*Evet, dün satın aldığı kitap.*” dedi. Gol sonrası kargaşa durulmuş ama Bahri ortalıklarda gözükmemişti. O sırada telefonuna gelen mesaja baktı. Bahri, hasta olduğunu, gelemeyeceğini yazmıştı. Birden yüzünün rengi değişti. “*Bahri evdeymiş.*” dedi donuk bir sesle. Gerginliğini anlayan Ömer’in de yüz hatları değişti. Önce göz göze geldiler, sonra bakışları kitapta birleşti. “*Kırmızı Pazartesi / Gabriel Gorcia Marquez...*”

Uzun süre sessiz kaldılar. Maçın verdiği heyecanla sandalyelerinden kalkıp oturan insanlara anlamsızca bakarken aklından, “*Olası düşmanlarım var mıdır acaba?*” diye geçirdi. Sessizliği bozan Ömer oldu: “*Şakadır, Zafer’e soralım.*”

Mekânı işleten Zafer’e, kitabı masaya bırakan kişiyi görüp görmediğini sordu. Zafer’in gülümseyerek, görmediğini, okumak için bir kitabı daha olduğunu söylemesine sinirlenerek; “*Bu gün günlerden ne?*” diye sordu. Ömer, “*Pazartesi*” diye yanıtladı. “*Peki, şu kitabın üzerinde ne yazıyor?*” diyerek kitabın üzerindeki alt başlığı okuması için Zafer’e doğru uzattı. “*İşleneceğini herkesin önceden bildiği cinayet öyküsü*” diye okurken Zafer’in yüzündeki alaycı gülümseme bir anda yok oldu. Kısa bir sessizlikten sonra Zafer: “*Saçmalamayın yaaa!*” diyerek, barın arkasındaki çalışma yerine geçti. Gözleri eskisinden daha dikkatli bir şekilde masalardaki müşterileri ve kapıyı geziniyordu. Kapıya doğru gidip koruma görevlisiyle konuşması Ömer’in de, kendisinin de gözlerinden kaçmadı. Telaşlıydı.

Bu olayın sorumlusu olduğunu düşündüğü arkadaşı Bahri’ye; “*Şakayı uzatma, neredeysen gel.*” diye mesaj çekti. Yaklaşık onbeş dakika sonra elinde aynı isimdeki kitabıyla Bahri geldi. Kitabı masanın üzerindeki diğer kitabın yanına koyarken “*Kafasında bin bir tilki dolaştıran bir öykü yazarına böyle bir şaka yapar mıyım? Benim kitabım bu.*” dediğinde Ömer ile birbirlerine baka kaldılar.

Gözleri tavanda ki kameraya takıldığı anda Zafer’i çağırıp kamera kayıtlarını görmek istediğini söyledi. Zafer, geç saat olduğu için kamera ile ilgili kişinin dükkânını kapatmış olabileceğini, kayıtların kırk sekiz saat bilgisayarda depolandığını, yarın bakabileceklerini söyledi. Yarın “*pazartesi*” değildi, ne olursa olsun hemen kamera kayıtlarına bakmak istediğini söylediğinde Zafer çaresizlik içinde yanından ayrıldı.

Masalarında sıkıntılı ve yorumlarla dolu bir yarım saat geçirdikten sonra, Zafer heyecanla kendisini çağırdı. Hep birlikte yö-

netim odasına gittiler. Tanıdık müşterilerden biri elinde kamera kumandası, kayıtları kontrol ediyordu. Kaydı kitapçıya gitmek için masadan kalktıkları ana kadar geri aldı ve oynatmaya başladı. Karşı masada oturan gençler hesap isteyip ödemelerini yapıyorlar. Erkek önde, kız arkada olmak üzere mekânı terk ederlerken; erkek olanı birkaç adım atarak boş olan masalarına yaklaşıyor, elindeki kitabı masaya bırakıyor ve çıkıyorlar. Kaydın bu bölümünde tekrar herkes birbirlerinin gözlerini gezindiler. “Bu kişileri tanıyan var mı?” diye sordu. Zafer dâhil, bu iki kişiyi kimse tanımiyordu. Gerginlik hala devam ediyordu. “Bu kayıt bilgisayardan silinmeden bir CD ye kaydedersin” dedi Zafer’e. Zafer, başıyla “tamam” işareti yaptı. Ağzılarını bıçak açmıyordu. Kimse konuşmak istemiyordu. Masaya döndüler. Olayı yumuşatmak amacıyla değişik yorumlar geliyordu. “Masada sen kitap okuyordun ya, okuman için bırakılmıştır, bir anlam yüklemeye gerek yok bence” dedi Ömer. Yan masada oturan insanların konuşulanlara kulak kabartmalarından da işkillenmişti. Onların duyabileceği bir ses tonunda: “Her neyse, iyi ki bu akşam boş değilim.” dedi. Silah taşıma gibi bir alışkanlığı olmadığını bilen Ömer, sesini çıkarmadan bir yan masaya bir de arkadaşının yüzüne baktı. İki birlikte derin

nefes aldılar.

Saat epey ilerlemiş, olaya değişik yorumlar getirilmiş ama çözüm getirilememişti. “Garajım saat on iki de kapanıyor, kalkmalıyım. Yoksa eve bu saatte yürüyerek gitmek zorunda kalabilirim.” dedi. Zoraki gülümsemelerle kalktılar. Vedalaşıp her biri ayrı yönere doğru yürüdüler. Garaja geldiğinde hemen karşıda arabasını gördü. Biraz yaklaştıktan sonra aracın içinde ışıkların yandığını görünce duraladı. Kafasından bir sürü senaryo geçiyordu. Geri döndü, garaj sorumlusuna aracının ışıklarının neden yandığını sordu. Sorumlu kişi: “Özür dilerim, araç alt kattaydı, az önce yukarı çıkardım. Sanırım müzik setini kapatmayı unuttum.” dedi. Yeniden aracına yöneldi. Garajdan çıktıktan sonra her zaman kullandığı yol yerine başka bir yolu takip ederek eve ulaştı.

Saat on ikiyi geçmişti. Eve girdi. Eşine: “Bu gün günlerden ne?” diye sordu. Geciktiğinin sitemini belirtmek için eşine bir fırsat doğmuştu. Her şeyden habersiz olan eşisi sitem dolu bir tonla “Bu gün günlerden salı” dedi. Salı kelimesini duyunca derin bir nefes aldı. Yatak odasının yolunu tuttu. Soyunup yatağa uzandı. Gözlerini kapayacağı anda gözlerini açtığını fark etti... Uyanmıştı ve günlerden pazartesiydi.

desen: burcu firdevs demirağ

•
•
kuş dili
•
çobanaldatan •

özlem tezcan dertsiz

âşık hava sinemasında Halim abinin
seni bekliyorum sessiz,
içimde huzursuz bir telâş
başlamak üzere film,
ne bir kanat sesi gecede
ne rüya makamında bir iz

gülüm, kül dönüyor senden
düşüm, küs
nisan güneşiyle ararken ben seni
yanın yören sis

bahara dönmüyor yüzünü ne yapsam
birlikte diktiğimiz incir,
sen sırtını dayamışsın gökdelenlere
benim ezberimde bir şiir

aşktanbiran arıyorum içimde
güvercinlere fırlatılan tek bir yem,
tuz buz olmuş meğer şık yalanlar vitrini
yenildim,
ve ne yazık,
bir daha yenilmem.

●
● neslihan yalman
●
**derin telaffuz,
çatlamış vurgu** ●

-takibi bırakırsan, ip senden kaçır-

şen şakrak şeyler yazmak ister
yusuvarlak, bonbon, alaca
La Isla Bonita, tralla, avunur çıkçıklı şarkılarla
para etmez dizelerle, tanımadıklarına çabucak adanan
uzağa kabara kabara hüzgün gülleri
katılarak ağlar plastik Chaplin “smile” derken ona

yazdıkları yaşadıklarıyla uyumlansa
asılabilir tokasından özgürlüğün
martı tüyü denizi çıplaklığına serer
umudu sıçrarken direnmeye inanan
fıldır cüce kükrer babadan krala
Piç Edmund’u öfkesinden emzirmek isteyen

midesinde yığma absürd makarna
göze batan güneşten düşlerini süzdüğü
gitmediği ülkeleri, abartma tozu adamları
Lavinia’nın bileğine ölümcük tohumu eken

onu çiz hayat, onu yüreğinden, onun ağzını boz
iğneli duayı ak kâğıda
bilgisayar uzaklaşım, aslı bilmez Tutku Paşa
çok geç, ayıramaz on ikisinden olanı

mağara resmi çatlaklı “punctum” duvar
devirir kaburgasına slogan günleri:

yaraya iman? deşiniz, yalan!..

“Ben Ruhi Bey Nasılım?”

Karanlık. İçli bir klarnet sesi. Yüreğimi-
zi derinden yakan bir şiir gibi akıyor. Sonra
ışıklar yaniyor. Işığın altında sere serpe dört
bir yana dağılmış kırmızı karanfiller. Aşkın
ve acının rengi. Trençkotlu bir kadının eli
deđiyor karanfillere. İçimizde bir yerlerde
her şey kırmızıya boyanıyor. Sonra Ruhi
Bey’in sesini duyuyoruz.

“Ben Ruhi Bey, nasıl olan Ruhi Bey na-
sılım / bir yaz ikindisinden çıktım geldim
/ diyelim bir Pazartesiydi, biraz da şöyle
geldim / kapıyı iyice kapadım -kapadım mı,
evet kapadım- çitlembik ağacının altından
geçtim / Frenk üzümlelerinden bir iki salkım
kopardım / dişlerimle sıyırdım / sardunya
renginde ve sardunya tadında idiler / biri
fotoğrafımı çekiyorkenki gibi durdum azıcık
gülümsedim ve dünya bana gülümsedi / ça-
kıkların üstünden yürüdüm yürüdüm ki, bir
sese benziyordum sanki / yüzyıllarca önce
kırılmış bir kemik sesi / iyice duydum / çı-
karken bahçe kapısını açık bıraktım..”

Dış ses susar ve Ruhi Bey’i krem rengi
takım elbisesiyle görürüz. Ama artık Ruhi
Bey değil karanfilleri tezgahında satan çi-
çekçi yi dinleriz. Ruhi Bey iyi müşterilerin-
den biridir. Çiçekçi hafızasını yoklar. Ne

biliyordur Ruhi Bey hakkında? Oyun boyun-
ca Ruhi Bey yaşadığı yerde, kendisini tanı-
yanların gözünden anlatılır. Çiçek satıcısı,
patron, meyhane garsonu, otel katibi, terzi
Yorgo, genelev kadını, cenaze kaldıracısı
Adem’in gözünden tanırız Ruhi Bey’i. Onla-
rın gözüyle görürüz. Sadece Ruhi Bey’i mi?
Hayatı, yaşadıkları mahalleyi, akışkan bir
zaman diliminde elimizden kayıp gidenleri
de görürüz.

Tiyatro Terminal’in sahneye koyduğu
“Ben Ruhi Bey Nasılım” Edip Cansever’in
1977 yılında ödül alan şiiri yıllar sonra ti-
yatro sahnesine yansıyor. Şairin kendisiyle
yapılan bir söyleşide “şiirlerimdeki kişiler
satranç taşlarına benzerler, onlar düşsel ya
da gerçek bende olup bitenlerin toplamıdır”
der.

Edip Cansever’in yaşarken tiyatro oyunu
olarak görmeyi çok istediđi bu oyun şimdi
Tiyatro Terminal tarafından sahneleniyor.
14. Direklerarası Tiyatro Ödülleri’nde Bu-
rak Özhan’a “En İyi Erkek Oyuncu” ödülü
kazandıran oyunu Necmettin Amaç sahneye
koyuyor. Oyunda başrolleri Burak Özhan
ve Jülide Derya paylaşıyorlar. Oyuncuların
beden dillerini büyük bir başarıyla kullan-

desen: vedat özcan

dıkları ve dans ederek anlattıkları bölümün koreografisini Jülide Derya yapmış. Oyundaki özgün müzikler Bilge Kuzu'ya, oyunun akışı sırasında yer alan dış sesler ise Şebnem Doğruer, Necmettin Amaç, ve Jülide Derya'ya ait. Oyunun sahne tasarımı çok sade ve kullanışlı olarak hazırlanmış. Çok az eşya ile çok şey anlatan sahne tasarımında Emrah Kürekçi ve Hakan İsmail Şiriner'in imzası var. Oyunun ışıklarını ise Hasan Bayrakçı tasarlamış.

Ruhi Bey'in bütün yaşamı düşleri ve geçmişi üzerine kurulmuş. İlk cinsel deneyimini üvey annesi ile yaşayan Ruhi Beyin gençlik anıları yakasını hiç bırakmaz. Kendine yabancılaşan Ruhi Bey babası, üvey annesi ve çevresindekilerle olan ilişkilerinde en aza indirger. Sonuç, koyu bir yalnızlık olur. Zamanla tamamen kendi içine döner ve kendi içinde kurduğu bir dünyada yaşadıklarını yeniden sorgular. Gündelik hayatta gördüğümüz, bir şekilde dokunduğumuz sıradan insanlar Ruhi Bey'e hiç değmeden geçer giderler. Çevresinde sessizce akıp giden bir nehir gibi gelip geçen bu insanlar onun karmaşık ruh hali hakkında izleyicilere küçük ip uçları verirler.

"Ruhi Bey Ben Nasılım?" Tiyatro Terminal'in BKNZ (Bakınız) adını verdiği küçük cep tiyatrosunda, Alsancak 1467 Sokak. No: 6/1 adresindeki bir apartman dairesinin birinci katında izleyiciyle buluşuyor. Oyunculara dokunma mesafesinde, seyirciyle yüz yüze sahnelenen oyun, insani sıcaklığın iç içe geçtiği bir atmosferde izleniyor. Oyun çok iyi bir yüzüne tiyatro örneği olarak karşımıza çıkıyor. Özellikle evimizin oturma odasında oynanıyormuşçasına hissettiğimiz samimiyet duygusu oyunu daha sahici kılıyor. Ancak 25 izleyici alabilen salonda sandalyeler elips biçiminde diziliyor. Ruhi Bey oyunu bu dairesel boşlukta oynar. Sade bir dekor. Bir tabure, çiçeklerin bulunduğu bir raf, bir masa, bir sandalye, kostümlerin asıldığı ahşap askılık, metalik renklere boyalı bir saat geniş zamana yayılan hikayeyi zihnimize canlandırmamıza yardımcı olur.

Oyunun en etkileyici bölümlerinden biri de kadını canlandıran Jülide Derya'nın gölgesinin odanın yan tarafına gerilmiş olan beyaz perdeye düşmesidir. Krem rengi trençkotu ve topuz yaptığı saçlarıyla kadının gölgesi hayal gücümüzü harekete geçirir. O hep merak ettiğimiz gizemli sevgiliyi anımsatır. Ruhi Bey rolünde izlediğimiz Burak Özhan canlandırdığı karakterin adamı olur. Özellikle terzi Yorgo rolünde çok güzel bir

aksanla öyküsünü anlatır, bizi Yorgo olduğuna inandırır. Aslında bütün karakterlerde aynı samimiyet, aynı sahicilik ve aynı inandırıcılık duygusunu yakalarız. Bu nedenle, Ruhi Bey'in öyküsü giderek sevdiğimiz bir yakınımızın öyküsü haline gelir.

Genelev kadının gözünden Ruhi Bey'i izlediğimiz zamanlarda dış sesi duyarız. Sokağın gürültüsü, trafik sesi, kornalar, sokak satıcılarının bağırmaları bizi İstanbul'a muhtemelen Galatasaray'da bir mahalle arasına götürür. Sonra Burak ve Jülide'nin beden dillerini mükemmel bir biçimde konuşturdukları danslarına şahit oluruz. Hiç konuşmazlar. Bu sırada sadece dış sesin anlattığı Ruhi Bey'i dinleriz ama ikilinin vücut dilleriyle anlattıkları hikaye de dinlediğimiz öyküye derinlik katarak hikayeyi zenginleştirir.

Oyunu zenginleştiren bir başka özellik oyunda canlı müziğin olması. Klarnetten duyulan müzik parçaları bölüm aralarını belirliyor. Bu arada Ruhi Bey'i canlandıran Burak Özhan'ın kostüm değiştirmek bir karakterden diğerine geçmesi için zaman tanıyor. Oyunun temasına uygun kırılğan ama duyarlı bir müzik hem duygusal sürekliliği sağlıyor hem de oyundaki şiir dilini destekliyor.

Bütünyle bir semte benziyor Ruhi Bey / binlerce, on binlerce kedinin hep birden kımlandığı / kedilerle örülmüş bir semte / ve soğuk bir tuvalde yerini bulamamış renkler gibi / soğuk ve ayakta tutan çelişkileri / bir görünümünden bir başka görünüme kolayca sıçranan / her şeyin ama her şeyin çok dıştan fark edildiği / eh belki de bir satır fazlalığı ya da bir satır eksikliği / belki de genç bir sairden ödünç alınan.

Kristal aynalar salonunda, binlerce aynanın içimizde paramparça olduğu bir öykü bu. Her bir parça bir anıya saplanır, acının ortak paydasında içimizde tek tek kanar. Zaman akar gider. Her şiirde bir zaman parçası içimizde ölür. Her bir anıda Ruhi Beylerden biri bizleri selamlayarak sonsuzluklar galerisinde yerini alırken, oyunda gördüğümüz her karakterin aksi sedası giderek silinir.

her insan biraz ölüdür / biz de biraz ölüyüz / Ruhi Bey ölüer ki bir gün gömülür içimizdeki ölüer, dışımızdaki ölüer / insan yasıyorken özgürdür / insan / yasıyorken özgürdür /....

Bütün Ruhi Beyler tanıdıklarımız, tanımadıklarımız, es geçtiklerimiz, sevdiklerimiz, içimizde bir türlü bir yerlere yerleştiremediklerimiz tüm zamanlarda bize gülümserken sormadan edemeyiz. Sahi, "Ruhi Bey Siz Nasılısınız?"

taner cindoruk

sende kalmak

ben sende kalmayayım da nerde kalayım
bir kuş sürüsü geçsin, onun altında mı kalayım
karanlıkta bir çiy tanesinde mi

nerde kalayım sende kalmayayım da

ıssızlık bilir sen bilmezsen, sessizlik bilir
her şeyin bir buğusu olur kanatlanırım
hava yanık kokar, deniz tutar beni
vapurlar beni çekiştirir, ben vapurları...

sende kalmazsam gün ışığı ne yapar
ıslık ne söyler, rüzgara acı vermekten başka
sana baktım da gölgeler kaldı içinde
bir bebeğin uykusu kadar tatlı...

dalmışım bir su damlasına bile sende
bir zeytin dalına mahcup düşmüşüm;
öyle göçmüş kadınlar benden
böyle inanmışım şaraba

zamana öğüt verdim gelirsin diye
duydu bunu salıncak, bahçe kapısı duydu
bir dut ağacının bile günahını aldım
seni benden saklıyor diye

bir şair unutmasın hiçbir şeyi
bir meyhane kapanmasın hiç
ay vursun kara yapraklara
şaşırp kalayım ellerime bakıp

ben sende kalmayayım da nerde kalayım

gelgeç işçiliđi

beytullah kılıç

Dün gibi di
Şuur bekler gibi kızıl ormanlar altında
Sol şakağında gün batıyor aydınlığa
Sihirli bir söz aradı
Bakındı Tanrı'ya uzanan isli gözlerinden...
Şu ufak tefek insan dedi
Ne bilirdi düşünü özleyeceğini!

Dün gibi di
Eline kalemler çekmiş miydi bu insanlar
Kurt incek türkülerine
Dilim kördü gümüş deyip kaçtım
Şimdi gözüm görmüş altın deyip sınıyorum içlerine

Dün gibi di
Ağlantı gelirdi dingin düşerdim
Kolumun kaldırdığı kadar koşmaktım
Bu kar ömrümü tutar
Bir şiir yaktım

Dün gibi di
Kırlangıç devrimleri yeşil oyunlar tuhaf aksan
Gün geldi
Batık şiirler gibi ufuktan...

Anti Ulysses

I.

Ulysses 14. Bölüm

Stuart Gilbert'in 14. Bölümle ilgili Odyseus Ulysses bağlantısıyla ilgili genel açıklaması. Nevzat Erkmen'in Ulysses Sözlüğü ufuk açıcı bir yetkinliğe sahip. Ulysses Sözlüğü'nde 385. Sayfadaki genel açıklamayı okurlarımızın görmesini öneririz. Bu bölümde bir kadının doğumu esnasında geçen olaylar anlatılmaktadır. Lâfzî anlam dışında Bayan Preofoy'un doğum edebi mecaz olarak bir edebiyat yapıtının doğumudur. “* Bu bölüm yapı olarak Latince düzyazıdan çağdaş argo parçalarına dek düzyazı biçimleri öykümlerinin zamandizimsel sunumudur. Joyce, Frank Buğden'e 20 Mart 1920 tarihli bir mjektuunda (jocosseriously= yrişakayararıcciddi?) şöyle yazar: ' Bloom spermalar, hemşireler yumurtacak, Stephen embriyodur.' Bir bakıma birbirini izleyen öykünmeler, gebelik süreci için sürekli bir mecazdır; herhalde (flogonez=soyun evrimsel tarihi) özetler. –yani Joyce'un'genelde direysel evrim dönemleri 'dediği şey (letters_Mektuplar,2.140) , böylece embriyonik sanatçının düzyazı biçiminin gelişimi, yazınsal tarihteki düzyazı biçiminin gelişimini özetler. Biçemsel öykünmeler, aşağıda, öykünülen biçemin kısa tanımları eşliğinde 'Biçemler'olarak belirtilmiştir.” (Ulysses Sözlüğü s.385 *)

HAŞİYE: Ulysses'te cinselliğe dair betimlemeler, cinselliğin bastırılması, Hıristiyanlığın cinsellik konusunda marazi görüşlere sahip olduğu sıklıkla dile getirmektedir. 14. bölüm başında benzer bir olumsuzlama Joyce'ye özgü ironik bir söylemle yinelenmektedir. Ayrıca bu bölümde İngiliz nesrinin parodisi yapılmaktadır. Ağdalı, şairane bir betimleme. Alaysamalı bir üslûpla cinsel özgürlüğün önünde engel olarak gördüğü ve kilisenin de hararetle desteklediği şehvetten uzak bir yaşamın sakıncaları üzerinde duruluyor.

“ ittifakı umumiyle beyan eylerle kim diğ er şerait müsavi oldukça bir milletin ikbali eksikliği azim bir şer bereket kim mevcudiyeti velût tabiatın en nafiz bir nimeti olan tenasülün idamesine verdiği ehemmiyetin tekâmülü nisbetinden gayri hiçbir harici ihtişamla tesirli bir şekilde beyan edilemez ve âlemşümül olarak bundan bihaber olan ol şahsın hassei selimesi ile idrâk kabiliyeti pek cüzi addolunur. Ve evvelâ bu mevzuun derununa biraz nüfuz etmiş bulunan bir kimse idrâk etmiş olmayacak mıdır kim ol zahiri ihtişam insanın inkirazına sebebiyet veren kompleks bir realitenin sathı olmasın veya bunun aksine tabiatın hiçbir lütfunun tezyit ihsanını tecavüz edemeyeceğini hissedemeyecek şekilde tenvir edilmiş kimseler bulunmasın ve saniyen her dürüst vatandaşın müşabihlerinin teşvikçisi ve tembihçisi olması ve mazide milleti tarafından mükemmelen icra edilen bu şeyin şerefli ecdadımızda bize intikal eden bu haysiyetli âdetin tedricen tefessühüne mani olmak gayesiyle gayret göstermek iktiza etmez midir ve salisen her kim ki bütün fanilere cömert bir lütufla müsavi olarak vaat ve bahşedilen ebediye tekrar ve tekrar ilkah edebilme fonksiyonunun geri dönülemez bir şekilde fesh edilmesine sebebiyet verir işte bu derecede bir şenaat işleyen kimse fevkalade küstah bir kimse ol mukaddes müjdeye karşı aşikâr bir ihmalkârlık ve iğrenç bir tecavüz işlemiş olmaz mı?” (s. 431-432 not.20-30)

HAŞİYE: Bu bölüm cinselliğe dair betimlemelerle birlikte, edebi mecaz olarak da edebiyat tarihi geleneği, edebi eserinin inkişafı, birbirini kopyalayan, tekrar eden, zihinde bir dölleme sonucu zuhur etmesini de dolaylılamaktadır. İntihal (çalıntı) yapıtlara da bir gönderme söz konusu. “ve mazide milleti tarafından mükemmelen icra edilen bu şeyin şerefli ecdadımızda bize intikal eden bu haysiyetli âdetin tedricen tefessühüne mani olmak gayesiyle gayret göstermek iktiza etmez midir” İntihal, çalıntı,

kopyalama mazide sıklıkla rastlandığı gibi bugün de devam etmelidir, etmektedir. “**ve salisen her kim ki bütün fanilere cömert bir lütüfla müsavi olarak vaat ve bahşedilen ebediyen tekrar ve tekrar ilkah edebilme fonksiyonunun geri dönülemez bir şekilde fesh edilmesine sebebiyet verir**” İntihal, tekrar ve kopyalama, önceki yapıtlarla dölleme olmadığı zaman edebiyat ve sanatın devam edemeyeceğine dair bir saptama söz konusu. Lâfzî olarak cinsel döllemeden söz eden bu cümleler, anlam genişlemesiyle edebi ve sanatsal döllemeyi de kuşatmaktadır.

Aşağıdaki alıntıda lâfzî anlam olarak Keltler nezdinde gelişmiş tıp sanatı, teşrihleri, ameliyatları meta - fiction olarak kötü, sakil ve başarısız yapıtların tedavisinden söz edilmektedir. Zira edebiyat âleminde de heveslisinden akıl hastasına, evde kalmış kasaba kızlarına kadar etkinlik göstermek isteyenlerin sayısı büyük bir yer tutar. Has ve hakiki şair ve yazarlar bu sayının küçük bir oranına tekabül eder. Bir de ucuz, pespaye polisiye ve cinselliği sömüren yapıtların çokluğu ve popülerliği edebiyatı olumsuz etkiler:

“Bu sebepten dolayı hiç şaşmamamız icap eder kim en güzide vakanüvislerin naklettikleri üzre, fitratında hayran olunacak şeyleri mücehhez her şeyi takdirle karşılayan Keltler nezdinde tıp sanatı fevkalade gelişmiştir. Talebe yurtlarından, miskinhanelerden, terleme odalarından, vebalıların defnedildiği mezarlıklardan maada, O’Shieller, O ‘Hickeyler, O’Leeler gibi nice büyük Kelt doktorları azimkârane bir şekilde mütenevvi sistemler serdederek hastaların ve marazlıların illetleri ister teverrüm olsun ister hummalı ishal tecdidi şifa eylemelerini temin etmişlerdir. (s.432. not.40)

VAKANÜVİSLERİN anagramı çözelim
VAKANÜVİS
ANÜS (EŞCİNSEL İMA)
VAKA
ÜN
NÜ (ÇIPLAK)

TALEBE YURTLARINDAN.
TALEBE
TALEB
EBE

Talebe yurtları, edebiyat heveslilerinden oluşan acemilerin sayı olarak çokluğunu cem eden ortam olarak gösterilmekte.

(SÜRECEK...)

●
● **niyazi mete gürgan**
●
●
● **apostrof**

Seveceksen annen gibi seveceksin
Ben yenilirim erkekliğime
Sen yenilmeyeceksin.
Parmağında duruyor yıldızlar
-Tutup asılacaksan bir çocuğun dut ağacına -
Senin gökyüzünün hep mavi...
Düşünce tüten yorgun bulut
- Alevinin ortasında gözlerin kendinin
(olmaktan çıkmalı -
Yangınına koşturmalısın yüreğimi.
Sevişeceksen kısrak gibi sevişeceksin
En kanlı savaşın girdabında beni
Nefesine ölüm kadar yakın
Tüm acıların zafere duyduğu aklıkla
(kavruk tenimi...
Güneşten daha çıplaktır gözlerin
- İtir duyunca yemyeşil nereyi aralasan
(sen çıkmalısın -
Su yürür toprağın göğsüne.
- Duracaksan cehennem gibi bitimsiz
(ve kayıp duracaksın -
Saçların çıkmalı kendinin olmaktan
Sonra dudaklarım.

dokunuş

Aylar var ki mühürlüydü elim,
birteneke kutuda. Hiçbir şey yoktu orda, korkuluklar dışında.
Yaralıydı belki, diye düşündüm,
bu yüzden kilitlediler.
Ama sonra baktım kutuya, sessizce yatıyordu.
Öyle ki diye düşündüm,
bir saat gibi bakarak ona
ve ince yeraltı damarlarına
söyleyebilirdiniz zamanı.
Baygın bir kadın gibi yatıyordu orda
yabancı tüplerle borularla beslenen.

El yığılmıştı,
küçük ahşap kumru
inzivaya çekilmişti.
Ters çevirdim, yaşlanmıştı avuç içi
çizgiler dantel işi gibi iz sürülüp
dikilmişti parmaklara.
Yağlıydı ve yumuşak ve çıkmaz bazı yerlerde.
Kırılalıktan ibaret.

Ve bunların hepsi metafor.
Sıradan bir el aslında – yalnızca
dokunmak için
ve dokunulmak.
Köpek dokunmayacak.
Bataklıktaki bir kurbağaya sallıyor kuyruğunu.
Bir tas köpek mamasından daha matah değilim.
O kendi derdinde.
Kız kardeşlerim dokunmayacak.
Onlar okulda yaşıyorlar, limonata gibi akan
düğmeleri ve göz yaşlarıyla.
Babam dokunmayacak.
Evlle bozmuş kafayı ve geceleri bile
annemin yaptığı bir makinede yaşıyor
ve işiyle sarhoş, işiyle.

Sorun şu ki
izin verdim mimiklerimin donmasına.
Sorum mutfak değildi
ne de laleler
kafamdaydı sorun, kafamda.

Sonra bunlar tarih oldu hep.
Elin elimi buldu.
Hayat parmaklarıma kanla hücum etti.
Ah, marangozum benim,
parmaklarım yeniden yaratıldı.
Seninkilerle dans ediyor.
Çatı katında ve Viyana'da dans ediyorlar.
Elim tüm Amerika'da yaşıyor.
Ölüm bile durduramayacak onu,
kanımı dökse de.
Hiçbir şey durduramayacak onu, çünkü burası krallık
ve onun krallığı geldi.

Çeviren: Ozan Çororo